Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрин 21-һээ гарана | № 99 (14210) | 1976 оной апрелиин 28, среда | Сэн 2 мүнгэн.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД

Нютагай Соведүүдэй ажал хүдэлмэри һайжаруулха, ...эй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар партиимнай Централь... Комитет, Советскэ правительство һүүлэй жэлнүүдтэ ...хэдэн тогтоол, хуулинуудые абаа. Тэдэниие хэрэг ...ээнь бэелүүлхын түлөө тэмсэн, ажалшадай депута... Соведүүд нютаг соогоо ёһотой эзэн, гүрэнэй за... дайшалхы орган болонхой.

...гүрэнэй байгуулалтын талаар Соведүүдэй хүдэлмэри... парти онсо анхарал хандуулна. XXIV съезд дээрэ хэг... дурадхалнуудтай зохилдуулан, депутадай эрхэ ба ... тухай хуули абтаһан байна. Тэрэ хууляар депута... эрхэ ба уялганууд, тэрэшэлэн депутадууд тушаа ...эй ба ниитын организацинуудай уялганууд нягта ...ар тодорхойлогдоһон гээшэ. Энээнэй ашаар бараг... үрэ дүнгүүд туйлагдаа. Соведүүдэй депутадуудай ...ээр мүнөө тон шухала олон асуудал табигдан ...дэгдэнэ» гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ нүхэр ...И. Брежнев тоосоото элидхэл соогоо хэлээ һэн.

Манайшье республикада хараад үзэхэдэ, юһэдэхи та... жэлэй туршада нютагай Соведүүдэй, тэдэнэй гүй...комуудай, саг үргэлжын комиссинуудай, депутадуудай ... бүтээһэн юумэн нилээд ехэ. Тэдэнэр партийна ...организацинуудай хүтэлбэри доро нютагайнгаа промыш...ленность, хүдөө ажахы, соёл культура хүгжөөхэ, хүн ... ажаһуудалай эрилтэ хангаха, худалдаа наймаа эм...хидхэхэ, элүүрые хамгаалха, эрдэм ухаа дэлгэрүүлхэ, ...ашадые хүмүүжүүлхэ, ёһо гурим сахиха болон бусад ...уудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зо...раа.

Түрүү дүй дүршэл, онол аргануудые хэрэглэн үүсхэл, ...досотойгоор хүдэлдэг нютагай Соведүүд республика ...ай жэлһээ жэл бүри олошоржо байна. Жэшээлхэдэ, ...ийскын аймагай Совет, тэрэнэй гүйсэдком, саг үргэл... комиссинууд, депутадууд үйлэдбэриин ашаг үрэ дээ...шэлүүлхэ, шанар һайжаруулха талаар ехэхэн оролдолго ...а. Энэ асуудал аймагай Соведэй сесси, гүйсэдкомой ... саг үргэлжын комиссиин заседанинууд дээрэ ходо ...агдажа, шухала хэмжээнүүд абтагдажа байгаа. Тэрэ... аймагай ажахынууд хүдөө ажахын продукци аба... гүрэндэ худалдаха талаар горитойхон амжалта туй...

Нютагайнгаа газар дайда зүбөөр хэрэглэхэ, гектар бү...һээнь ехэ продукци абаха талаар Яруунын, Бэшүүрэй, ...Байкалнин аймагай, сельскэ, сомоной Соведүүд, тэдэ... гүйсэдкомууд, саг үргэлжын комиссинууд бодото ...хэмжээнүүдые абаа. Ганса Яруунын аймагай ажахынууд... юһэдэхи табан жэлэй туршада 16 мянга гаран гек... шэнэ газар ашаглалгада үгтөө.

Ажалшадай үдэр бүри ургажа байгаа соёл культурын ... ажаһуудалай эрилтэ хангаха талаар нютагай Сове... нилээд хүдэлмэри ябуулаа. Энээнииe России Феде...рациин нэгэдэхи шанда хүртэһэн Бэшүүрэй аймагай Ба...гдалейн сельскэ Соведэй, тэрэнэй гүйсэдкомой, саг ...жын комиссинуудай хэһэн, бүтээһэн ажал хүдэлмэ... тодоор харуулна. Тэдэнэй үүсхэл, оролдолгоор ... жэлэй туршада тосхон, һууринуудые болбосон тү...хэлтэй, ариг сэбэр болгохо, гэр байра, һургуули, сад-яс... соёл культурын байшангуудые бариха, хүн зоной соё... болон ажаһуудалай эрилтэ хангаха эмхи зургаануу... хүдэлмэри һайжаруулха талаар нилээд ехэ юумэн ...лаа.

Республикымнай ажалшад бүхы совет арадтаяа адли ...нгаа XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хэ... дээрэнь бэелүүлжэ эхилэнхэй. Байгша оной нэгэдэхи ...кварталда промышленна продукци худалдаха түсэб 102 ...процент дүүрэө, республикымнай 19 аймагай 16-ниинь ..., уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлээ. Хүдөө ню... ажалшад хэды хүндэ бэрхэшээлтэй дайралдабашье, ... үбэлжэлгэ, түл абалга, хабарай тарилга эмхитэй... үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа ... Гүрэндэ мяха, һү худалдаха кварталай түсэб рес...публикадамнай үлүүлэн дүүргэгдэнхэй.

Гэбэшье республикын экономико болон соёл культура ...хэ хэрэгтэ үшөөл горитойхон дутагдалнууд үзэгдэ... Промышленна 17 предприяти гэхэ гү, али республи... бүхы предприятинуудай 8 процентнь продукци ...далдаха нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргээгүй. Үбэл... үедэ зарим аймагуудта ниитын адууһа мал ... гарзалагдаа, түл абаха, түлжүүлхэ түсэб, уялганууд ... дүүрэжэ байнхай. Зарим аймагуудай ажахынууд ..., һү абалга, гүрэндэ худалдалгаяа нёдондо жэлэйхи... бага болгоһон байха юм.

КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, ...табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, уялгануу... амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай со... мүрысөөнэй үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байха ... нютагай Соведүүдэй урда тон шухала зорилгонууд ...гдана. Тэдэнэр шэнэ эрилтын ёһоор ажал хүдэлмэ... дүбилган харьяата предприяти, организаци, колхоз, ... болон эмхи зургаануудаа хүтэлбэрилхэ, ниитэ эм...лэй хүдэлмэриин хэмжээ эрнд дээшэлүүлэн, социалис ...мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, түрүү дүй дүршэл, онол ...нуудые хэрэглэн, ажалшадай хүсэ шадалые ажалай ...тада элсүүлхэ уялгатай.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, шанар һайжаруулха ... мүнөө үе сагай гол эрилтэ болоод байна. Тиимэ... нютагай Соведүүд сесси, заседанинуудаа, ажалшадай ... ябуулжа байгаа бүхы хүдэлмэреэ шанар һайнтай... ашаг үрэ ехэтэйгээр үнгэргэхэ ёһотой. Нютагай Со...ведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд, саг үргэлжын комисси... харьяата предприяти, организаци, колхоз, совхо... арад зондо хэрэгтэй продукци ехээр абаха ямар ... боломжонуудай байһые элирүүлэн хэрэглүүлхэ, ... һайжаруулха хэмжээ абаха зорилготой.

Мүнөө хүдөө нютагта тон харюусалгатай хаһа саг ... байна. Малай үбэлжэлгэ болон түл абалга үшөө ...дүй, хабарай тарилгын хүдэлмэри эхилэнхэй. Ажа... болон политическэ удха шанартай эдэ компанинуу... амжалтатайгаар үнгэргэхын тула аймагай, сомоной, ... Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд, саг үргэлжын ...комиссинууд, депутадууд ажалшадай дунда эмхидхэлэй ...сойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулха зорилго... Ниитын мал олоор хороонгүй, абаһан түлөө гарза... үбэлжэлгэ үнгэргэхэ, хабарай тарилгын хүдэлмэ... саг болзортонь, һайн шанартайгаар дүүргэхэ, хүдөө ...ын продукци ехээр, һайн шанартайгаар абажа, гү... худалдаха түсэб, уялгануудаа сүм дүүргэхэ гээ... шухалын шухала.

...гүрэнэй түсэбэй болон абтаһан социалис уялгануудай ...амжалтатайгаар дүүргэлгэ нэн түрүүн ажалшадай шу... бэрхэ ажал хүдэлмэриһөө дулдыдаха гээшэ. Тии... нютагай Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд ажалша... зоной үдэр бүри ургажа байгаа эрилтэнүүдые гүй...цэдгэн, ажалдаа амжалта туйлахадань туһалха ёһо... Худалдаа наймаанай, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ ..., элүүрые хамгаалха, гэгээрэлэй болон соёл ...культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэри эрид һайжа...руулха, хото болон һуурин, тосхонуудые болбосон түхэл..., ариг сэбэр болгохо талаар бодото хэмжээнүүд абта...ха уялгатай.

Республикынгаа ажалшадай политическэ ба ажалай ...ехэ дэбжэлтые хүтэлбэрилэн, тэдэнэй ажал хүдэлмэ... ажаһуудалда али болохоор туһалан, партиингаа ... съездээр табигдаһан зорилгонуудые хэрэг дээрэнь ...бэелүүлхын шанга тэмсэл эмхидхэхэ гээшэ нютагай Сове...дүүдэй шухала зорилго болоно.

Улаан-Үдын Ленинэй орденто ЛВРЗ-тэй конструкторско гол таһагай инженер-конструктор Юрий Федорович Иванов һаяхан «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаһан юм. Тэрэ Зүүн Сибириин технологическа институдай 5-дахи курсда заочноор һуралсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: инженер-конструктор Юрий Иванов. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Үсэгэлдэр, апрелиин 27-до КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет зүблөө үнгэргэбэ. Энэ зүблөөндэ КПСС-эй райкомуудай нэгэдэхи секретарьнар, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, хүдөө ажахын управленинүүдэй начальнигууд, совхозуудай директорнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, ажахынуудай партийна организацинуудай секретарьнар, республикын министерствэнүүдэй болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаба.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, ороохо абалга болон малай тэжээл бэлэдхэлгые саашадань дээшэлүүлхэ талаар республикын колхоз, совхозуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай, тэрэшэлэн хабарай тарилгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр, шанар һайнтайгаар үнгэргэхэ хэмжээнүүд тухай асуудалнуудые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэһэн байна.

Энэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй обкомой секретарь **В. Ф. Лысов** элидхэл хээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь **Р. Г. Баяргуев**, Баргажанай аймагай Уланай колхозой түрүүлэгшэ **С. Л. Гатапов**, Хориин аймагай Дээдэ Тайлсын совхозой директор **П. О. Никитин**, Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо **Ф. Г. Бадеева**, Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай совхозой директор **Д. Ц. Дондупов**, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **А. С. Ирничеев**, Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо **В. Ф. Железняков**, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **А. С. Берещинов**, Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой директор **Б. Б. Юмсунов**, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэдэг хүдөө ажахын техникумэй директор **Н. Ф. Тихоненко** гэгшэд хабаадаһан байна.

Зүблөөн дээрэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Малай үбэлжэлгэ ямараар үнгэрнэб

ХУРЬГАД ГАРЗАГҮЙГӨӨР ТҮЛЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гэһэн уряа доро «Коммунизм» колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ шармайн тэмсэжэ байна. Мүнөө колхозой хонишодто бүришье харюусалгатай үе срэнхэй. Абтаһан хурьгадаа гарзагүй түлжүүлхэ, шэгнүүрыень ехээр нэмээхэ гээшэ тэдэнэй шухала зорилго болоно бшуу.

Үльдэргын хонишод, февраль, март һарануудта 7300 хурьга абажа, түсэбөө нилээд үлүүлээд байна. Бүхы дээрээ 100 эхэ хонин бүриһөө 92 хурьган абтаа. Теэд тэжээлэй хомордоод байһан энэ үедэ эды олон түл, мүн бусадшье малаа гэмгүй ондо оруулхань тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Энэ хадаа колхозой малшадай оролдосото ажалаар лэ туйлагдаха байна. Мүн зооветмэргэжэлтэдшье энэ талаар ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой гээшэ ааб даа.

Колхозой ниитын һүрэгүүдэй үбэлжэжэ байһан газарнуудаар ябахада, хаа хаанагүй малшадынь үбэлжэлгын һүүлшын бэрхэшээлнүүдые эмхитэйгээр дабахын түлөө оролдожо байһаннинь эли харагдана. Энэ жэшээе Мухар-Шэбэр гэжэ газарта үбэлжэдэг Цэдэн-Дамба Доржиевай даадаг отарада ажалладаг хонишодой ажал хэрэг дээрэһээшье хаража болоно. Эндэ ажалша бэрхэ хүнүүд ажаһуудаг гэжэ абаһаар лэ мэдэрэгдэнэ. Хамаг байра байдалынь эмхи гуримтай. Хонишодой гэртэ дүтэхэнэ тайража хахалагдаһан, зохидоор ябталагдаһан түлеэн. Гол ажалдаа хэды тухашаруу байбашье, ахалагша хонишон хүбүүнтэйгээ хойто үбэлэйнгөө түлеэ заатагүй урид бэлэдхэнэ. Хорёо соо үлөөшэ үбһэ, һолоомониинь һалхинда тараагдахагүйгөөр обоологдожо, һургааг модоор дарагданхай. Нёдондо бэлдэгдэһэн набшаһата тэжээлшье бии.

— Малай тэжээл хомордожо, баримшье үбһэ, һолоомон гамтай, үнэтэй болобо. Гансал хурьгадта гарай тэжээл үгтэнэ. Эхэ хонидоо бэлшээриин хагданда гарганабди, — гэжэ ахалагша хонишодой һамган Цэрэнжаб Цыдыповна Цыденжапова полиин саада майлада бэлшэжэ ябаһан хонин һүрэгөө харан хөөрэнэ.

Тиигээд хонишод абтаһан түлнүүдээ яажа томо болгожо байһан тухайгаа хөөрэбэ, байра байдалаашье харуулба. Хонидой байрын наруули талада хоорондуураа таһалагдаһан уужам хорёонууд соо энэ жэлэй түл бүлэг бүлэгөөрөө үдэрэй дулаанда, сэбэр агаарта байлгагдана. Эгээл ехэ бүлэг соо түрүүшээр абтаһан томо хурьгад, нүгөөдэ хорёо соо һүүлшын бүлэг хурьгад, мүн һү багатай эхэнүүдтэй, эхир хурьгад амяараа харууһалагдана. Энэ һүүлшын хоёр бүлэгүүдтэ хонишод нэмэлтэ тэжээл үгэжэ, ходо тордижо байдагынь тон зүбтэй байна. Иимэ харууһанда байһан түлнүүд өөдэргэн, түргөөр томо болгогдожо байнхай. Нарай малай гарзалха ушар үгы шахуу. Энээнэй ашаар лэ мүнөө тус дээрэ 649 хурьган түлжүүлэгдэнэ гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьган абтанхай. Энэнь гансашье колхоз дотороо бэшэ, мүн бүхы аймаг соохи эгээл үндэр дүн болоно.

— Манай отарынхид юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые бүхэли жэлээр уридшалан дүүргэһэн, зургаан зуугаад хурьга түсэблөө үлүү абажа тушааһан байна. Арбадахи табан жэлэйнгээ хараа зорилгонуудые баһал үндэр амжалтатайгаар дүүргэхын тула түрүүшын жэлһээ эршэ ехэтэйгээр ажаллахые оролдонобди, — гэжэ Цэдэн-Дамба Цыбикович хэлэнэ.

Тэрэшэлэн колхозой бусадшье эхэ хонидой отарануудай ажал хэрэгынь урагшатай һайнаар ябуулагдана. Хяагтын Хүндыдэ байрладаг Цэдэн-Дамба Абидуевич Дагбаевай отарынхид хонин һүрэгөө тобир тарганаар ондо оруулжа байнхай. Тус отарада 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьган абтаа. Мүн суута хонишон Дулма Чимитовна Цыбеновагай даадаг отара дээрэ зууһаа зуун таба, Норбо-Самбу Цыренжапович Дашинимаев, Дутар-Сүрүн Санжаевич Сультимовай отаранuудта 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьган абтаад, һайнаар харууһалагдажа байна.

Игэжэ Үльдэргын хонишод арбадахи табан жэлдэ колхозойнгоо хонин ажалые хүгжөөхэ талаар бата найдамтай алхамуудые бэелүүлжэ байна.

Д. ДУГАРОВ.
манай корр.
Яруунын аймаг.

МАЙН ҺАЙНДЭРЭЙ ...ҮНДЭЛЭЛДЭ

ДОЛООН ХОНОГООР УРИДШАЛБА

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервын заводой хүдэлмэришэд дүрбэ һарынгаа даабари болзорһоонь долоон хоногоор урид дүүргэбэ. Партиин XXV съездэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ үндэр амжалта туйлаһанайнгаа түлөө эдэнэр «КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүнөөнһөө шангаар тэмсэжэ оробо.

Консервын заводой коллектив абаһан уялгаяа бэелүүлжэ байна. Үйлэдбэриин ашаг үрэ болон хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхын түлөө, жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн комбинадта улам үргэдэнэ.

Техническэ фабрикадуудые бүйлуулдаг цехэй хүдэлмэришэд мүнөө май һарын тоосоогоор ажаллажа байнхай. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ долоон зуун арбан тонно хуурай тэжээл бүйлуулба. Энэнь долоо мянган тонно ороoһото тэжээл шанаржуулхадань хүрэхэ юм.

Шубуунай мяха болбосоруулдаг, мүн арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа гаргадаг цехүүдэй коллективүүд графигаа уридлажа ябана.

Д.-Д. ГАРМАЕВ.

ҺАРА СОО—8 МЯНГАН КУБОМЕТР

Манай Итанцын леспромхозой коллектив юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргээ бэлэй. Бидэнэр шэнэ арбадахи табан жэлдэ бүри һайнаар хүдэлжэ, урдань туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха гэһэн зорилго урдаа табиһан байнабди. Хүдэлмэришэднай модо бэлэдхэхэ түрүү онол арга, оньһон техникэ үргэнөөр хэрэглэнэ.

Леспромхозоймнай бэрхэ хүдэлмэришэн С. Ф. Пантелеев 1974 ондо томодхогдоһон бригада эмхидхээ бэлэй. Энэ бригадын хүдэлмэришэд һарадаа 6—7 мянган кубометр модо бэлэдхэдэг болоһон юм. Март һарада энэ коллектив 8 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, һүүлэй үедэ үзэгдөөгүй рекорд туйлаба.

Леспромхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд модо шэрэлгэдэ ажалай эмхидхэл һайжаруулха зорилгоор модо шэрэдэг экипажнуудые томодхожо эхилээ. Автомашинанууд жэгдэ һайнаар хүдэлгэгдэжэ, ойдо отологдоһон модо сэг болзор соонь шэрэжэ гаргадаг болоо. Манай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэһэнэй ашаар модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

Нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 8 мянган кубометр модо ойһоо гаргаабди. Продукци худалдаха даабаряа 36 мянган түхэригөөр үлүүлһэн байнабди. Бурлиин, Кикын пунктнуудай коллективүүд жэлэй эхинһээ ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Леспромхозоймнай коллектив энэ жэлдэ 355 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа болзорһоонь урид, декабриин 25-да дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абанхай. Тэрэнээ бэелүүлхэшье байха.

Л. БЛИННИКОВА,
Итанцын леспромхозой партийна организациин секретарь.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

«Знамя Ленина» колхозой ахалагша хонишон В. Ц. Цыбикмитовэй хүтэлбэрилдэг отара Талын-Булаг гэжэ нютагта байрладаг юм. Владимир Цыдыпович, тэрэнэй һамган Светлана дүршэл шадабаряар баян, ажалша бэрхэ хонишод гэжэ ажахы, аймаг дотороо суутай болонхой.

Шударгы һайнаар ажалладаг эдэ нүхэд хэдэн жэлэй туршада харууһалдаг отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө 100, 100-һаа дээшэ хурьга абажа, гарза хоролтодо оруулангүй түлжүүлнэ.

Тус отарада хонидой энэ жэлэй үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэржэ байна. Нэгэшье хонин гарзалаагүй, хурьгадынь өөдэргэн, пайнууд. Тэжээлшье бии.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Цыбикмитовтэн харууһалдаг 607 эхэ хониниһоо 607 хурьга абажа, түсэбтэ даабаряа үлүүлбэ. Отарадань хурьгалха хонид үшөө бии.

Д. ГАРМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ц. Цыбикмитов.

Авторай фото.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

КПСС-эй Центральна Комитедһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Коммунис парти болон Совет гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэжэ байгуулагшадай нэгэн, элитэ ехэ совет полководец, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Гречко Андрей Антонович 73-дахи наһандаа 1976 оной апрелиин 26-да гэнтэ наһа бараба гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо:

1. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Андрей Антонович Гречкые хүдөөлүүлхын тула нүхэд Устинов Д. Ф. (түрүүлэгшэ), Гришин В. В., Капитонов И. В., Смирнов Л. В., Якубовский И. И., Куликов В. Г., Соколов С. Л., Епишев А. А., Георгадзе М. П. гэгшэдһээ бүридэһэн правительственна комисси эмхидхэхэ.

2. А. А. Гречкые Улаан талмай дээрэ, Кремлиин ханада хүдөөлүүлхэ.

ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА габшагаи хоёр һара

МАРТ 15 — МАЙ 15

...таа. үбэлдөө саһа... ...эй ородоггүй, хабар... ...ай эхеэр хура бороо ...байдаг манай эндэ ...ахын ургамалнуу... ...ааяа кукуруза, куу... ...артаабха, овощой, ... ногооной элбэг ур... ...ын тула уһалуу... ...рые зүбөөр ашаг... ... гол шухала гэжэ ...колхозойхид һайн мэ...

...ажахыда уһалагда... ...ан, сабшалан яһа... ...ээнь, мүнөө ха... ...та 300 гаран гек... ...анай газар, 1634 ...сабшалан уһалагдаха ... наг шэбхэ, мине... ...үтэгжүүлгэ горитой ... уһалагдадаг таряа... ... бүхэнһөө дунда зэргээр 180 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон намаа, 110 центнер хүрэтэр хартаабха, 350 центнер корнеплодуудые, 200 центнерһээ доошо бэшэ огородой эдеэ, уһалууриин сабшалангай гектар бүриһөө 16—18 хүрэтэр центнер үбһэ хуряаха зорилго табигданхай.

Уһалагдадаг бүхы газараа эзэдтэй болгожо, луговодуудай бэеэ даађан 3 звено, мүн хартаабха, тэжээлэй ургамалнуудые ургуулха нэгэ звено, овощ ургуулха 2 звено эмхидхэгдээ.

Хэнэйшье мэдэһээр, уһалагдадаг газарһаа ехэ ургаса зүндөө абташахагүй ха юм даа. Тиимэһээ планаа габшагай хүдэлмэриин хоер һара соо ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Мартын тэнгэһээ хойшо тэргэтэй 5 тракторай, нэгэ самосвал машинатай, шэбхэ обоолхо, ашаха түхеэрэлгэтэй тракторнуудтай отряд хүдэлжэ эхилээ һэн. Эдэнэр кукурузын газарта 330 тонно шэбхэ, уһалагдадаг тарялан дээрэ 609 тонно, сабшалан дээрэ баһал тэды шэнээн шэбхэ зөөгөөд байна. Энэ хүдэлмэри түлэг дундаа.

Хабар эргэнһээ эхилжэ, 568 гектар сабшалан дээрэ хамта 95 тонно азотно үтэгжүүлгэ тараагдаа. Мүнөө тэрэ отрядай механизаторнууд Соломин Цыретаров, Эдуард Шалдушкеев гэгшэд РМГ түхэлэй агрегадуудаар огород дээрэ үтэгжүүлгэ тараажа байнхай. Һаянай 40 гектар газарта га бүхэндэнь 7 центнер холимол үтэгжүүлгэ тарааба.

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Һаяын дулаан үдэрнүүдтэ гол горходой мүльһэн хайлажа эхилээд, түрүүшын уһан һубаг ханаабуудаар урдажа захалаа. Хабар эртүүр һайрам тогтоожо, 220 гектар бэлшээри, баһал тэды шэнээн сабшалан дээрэ уһан гаргагдаа юм. Луговодуудай зеленкын таригдадаг Хонхор гэжэ газарта үбэлдөө 155 мянган кубометр тошо халяагаа һэн. Тэрэнь хайлажа, мүнөө газарай хүрьһэндэ һайса шииг үгэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ луговодууд Тогочи Ринчинов, Дагба Инкеев, Чойдон Доржиев гэгшэд газараа уһалжа эхилээ.

Энэ жэлдэ совхоздомнай 22 луговод сабшалан дээрэ хүдэлхэ юм. Тэдэнэй тус бүридэнь 70 гектар сабшалан даалгагданхай. Хүн бүхэн тодорхой уялга абаа. Жэшээнь, Зүүн Оронгодо луговодууд Ч. Доржиев, Т. Ринчинов, Д. Инкеев гэгшэд гектар бүриһөө 25 хүрэтэр центнер үбһэ абаха зорилготой.

Мүн һаядаа Забоко гэжэ газарта бүлүүр станци тодхогдожо, кукурузын тарялан дээрэ уһа гаргажа эхилээбди. Апрелиин 25-һаа майн 10 болотор эхэнхи сабшалангаа нэгэ дахин уһалжа дүүргэхэ һанаатайбди. Тэрэшэлэн Зүүн Оронгодо ехэ газар уһалха системын эхиндэ хүсэ ехэтэй, инженерэй түхеэрэлгэтэй хаалта баригдажа һаяар дүүрэхэнь.

Коммунис субботнигой үдэр сабшалан дээрэ илангаяа ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Энэ үдэр 60 гаран хүн хээрэ гаража хүдэлөөд, 400 гектар сабшалангай модо, шулуу сэбэрлээ, 2 километр утатай һубаг ханааб заһабарилаа, 2 километр газарта хуушан посхоод һэргээн бодхоогоо.

Намаг байһан газарые нёдондо хатаагаад, элдүүрилһэн 481 гектар дээрэ олон жэлэй ногоо тариха байнабди.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, огородой эдеэнэй, тэжээлэй ургамалнуудай үндэр баян ургаса абахын тула социалис мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна. Юрэдөөл уһалагдадаг газарнай найдамтай һайн ургаса үгэхэ манай алтан жаса болохо зэргэтэй.

И. БАДМАЕВ.
Улаан-Үдын аймагай Оронгын совхозой ахамад мелиоратор.

Баргажанай аймагай Уланай колхозой гэшүүд юһэдэхи табан жэлэй туршада ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ талаар һайн үрэ дүнгүүдые түйлаһан юм. Колхозой гол баялиг болохо газарые һайнаар элдүүрилжэ, үрэжэлыень дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдэбэ. Механизаторнуудай габшагай ажалай ашаар энэ колхоз ороохо таряа абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэбые холо үлүүлһэн юм. Тиихэдэ адууһа малынь тэжээлээр урданайхиһаа һайнаар хангагдадаг болоо.

Колхозой мал ажал баһал урагшатайгаар хүгжэнэ. Тоо толгойнь олошороо, ашаг шэмэнь дээшэлнэ. Юһэдэхи табан жэлэй туршада мяха, һү, нооһо гүрэндэ худалдаха арадай ажахын түсэб сүм дүүргэгдэнхэй. Ажахыда шэнэ барилга ехээр эрхилэгдэнэ. Колхознигуудай ажабайдал урданайхиһаа тад ондоо болоо.

Эндэхи колхознигуудай эршэтэ ажалые парти, правительство үндэрөөр сэгнэһэн байна. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Уланай колхоз КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжу Улаан туг 1973, 1974 онуудта абаһан Үнгэрэгшэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй со лис мүрысөөндэ түе колхозой коллектив шалгараа. Тиигэжэ Россин Федерации нистрнүүдэй Соведэй. ВЦСПС-эй дам гын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэбэ.

Уланай колхозой гэшүүдэй үнгэрэгшэ жэлэй туршада түйлаһан амжалтанууд саашанхи хараа түсэбүүд тухай газет энэ хуудаһанда хэлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой ахамад экономист Очиров (зүүн гарһаа), ахамад агроном Б. О. Гар ев, колхозой түрүүлэгшэ С. Л. Гатапов, ах зоотехник П. Л. Дашиев гэгшэд ажал хэрэг тух хөөрэлдэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото

ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Залуу үетэнние эрдэм номдо һайнаар һургажа ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай парти болон правительство тон ехэ анхарал хандуулна. Энэ асуудалаар бүгэдэ үедэ хэдэн тогтоол абтанхай. Тэдэнние хараадаа абажа, манай һургуулиин ахамад классуудай һурагшадһаа бүридэһэн үйлэдбэриин бригада 1971 ондо эмхидхэгдэһэн байгаа. Түрэл колхоздоо, аба эжыдээ, аханар эгэшэнэртээ туһалха зорилго үйлэдбэриин бригадын гэшүүдэй үмэнэ табигдаһан юм.

Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багша Доржо Кондратьевич Мужаков үйлэдбэриин бригадые хүтэлбэрилэгшөөр томилогдоо һэн. Тэрэнэй ударидалга доро һурагшаднай түрүүшынгээ жэлдэ яһала һайнаар хүдэлжэ гараа. Үйлэдбэриин бригадын гэшүүдэй хүсөөр хэдэн арбаад гектар сабшалан хорёологдоо, 3000 шахуу центнер үбһэн хурягдаһан байгаа. Бригадада даалгагдаһан сабшалангай гектар бүриһөө 15 центнер үбһэн абтаа һэн. Тиихэдэ һурагшад хонидой нооһо хайшалалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан юм.

Хойто жэлынь — 1972 ондо ажалай болон амаралтын лагерь эмхидхэгдэжэ, багша Цыбикжап Эрхитуевич Ширеторов лагериин начальнигаар томилогдоо. Тиихэдэ багша Бадагар Гармаевич Сультимов лагериин хүмүүжүүлэгшэ болоһон юм. Ухибүүд лагерьта амаржа байгаад, хонидой нооһо хайшалалсаа, 6 километр утатай хорёо барьа, сабшалан сэбэрлэлсээ.

Энэ жэлдээ лагерьта амарагшадта 15 гектар газар даалгагдажа, тэндээ куузику тариһан юм. Һурагшад тэрэнээ бүхэли зундаа хёоһолжо гараад, ургасаяа вөһөдөө хурялаан байна. 15 гектар дээрэһээ хамтадаа 18.900 центнер куузику хурягдаа гэхэ гү, али гектарһаа 180 центнер ургаса абтаа һэн. Энэмнай анха түрүүшын туршалга байгаа. Тиимэһээ яһала һайн ургаса абтаа гэжэ тоолодог һэмди.

1973 ондо ажалай ба амаралтын лагерь баһал эмхидхэгдээ. Тиихэдэ һурагшад хүсөөр 15 гектарта куузику, 12 гектарта хартаабха тариһан юм. Тэрэ жэл...

В. ЛОЩИНОВ,
Уланай дунда һургуулиин директор

МАНАЙШЬЕ ХУБИТА БАЙХА

Үнгэрөөшэ табан жэлэй туршада ажахынгаа бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар манай колхозой гэшүүд горитой алхам хэһэн байна. Энэ үе соо хамтын адууһа малай тоо толгой нилээд олошороо, абтадаг ашаг шэмэнь урданайхиһаа холо дээшэлээ. Табан жэлэй туршада мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэгдэнхэй.

Колхознигуудай габшагай ажалай ашаар туйлагдаһан амжалтануудай түлөө манай ажахы РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаба. Иимэ ехэ хайра шагналда хүртэөд байхадаа, колхознигууднай омогорхоно, баясана.

Энэ амжалтада манай Хүнтэйн һаалиин фермын коллективэй хубита бии гэжэ мэдэрхэдээ, бидэнэр баһал баяртайбди. Тиимэһээ саашадаа оролдосо ехэтэйгээр ажаллажа, сагаан эдеэгээ улам ехээр салгидуулхын түлөө тэмсэхэ байһанаа фермын һаалишад, мал адуулагшад, бусад хүдэлмэрилэгшэд һайса ойлгоно.

Фермынгээ хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хэрэг тухай тобшохоноор хөөрэхэ дуран хүрэгдэнэ. Хамтадаа 170 гаран үнеэн мүнөө харууһалагдана. Нёдондо абаһан тугалнуудаа гарзада оруулангүй, бултыень түлжүүлээ һэмди. Һү һаалиияа дээшэлүүлхын тула бултадаа нэгэ хүн шэнгеэр оролдожо, арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхые хүсэдэг байнабди. Тиигэхэ зуураа зооветеринарна мэргэжэлтэдэй заабаринуудые жэншэдгүй дүүргэжэ, бүхы малаа зүбөөр харууһалха, эдеэлүүлхэ хэрэгые гуримшуулха гэжэ оролдодог гээшэбди.

Бултадаа нэгэ һаналтангаар, нэгэ эрмэлзэлтэйгээр хүдэлөөд байхадаа, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа ямаршье коллектив дүүргэжэ шадаха гээд манай фермын хүдэлмэрилэгшэдэй һүүлэй жэлнүүдэй ажалай дүнгүүд гэршэлнэ. Фермымнай үнеэдэй һү һаали дээшэлжэ байнхай. Хэрбээ 1974 ондо манай фермын үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1760 килограмм һүн абтаһан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 1967 килограмм һүн һаагдаба. Тиигээд байхадаа жэл соо үнеэн бүхэнэй һаам 207 килограммаар дээшэлһэн болоно гээшэ. Энэмнай манай нютагай эрхэ байдалда муу бэшэ үрэ дүн гэжэ тоологдоно.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр, гарза багатайгаар дабажа гарахын тула бултадаа ехэ оролдолго гаргаабди. Үбһэ тэжээлээр бараг һайн байбашье һаа, үбэлнэй хүн бүхэнэй һанаае зобоодог лэ ха юм даа. Сагай уларилые хараадаа абалсажа, тэжээлээ гамтайгаар аад, ашагтайгаар гаргашалха хэрэгтэй. Тиигэхэ зуураа һү һаалияа доошолуулхагүйн тула бултадаа нэгэл һаналтайгаар тэмсэхэ бологдоно. Эдэ бүгэдые бултадаа зүбшэжэ, бэе бэеэ ойлголсоод, урагшаа һанаагайгаар хүдэлхые оролдодог байгаабди.

Мүнөө малай үбэлжэлгын дабаан дээрэ гарагдажа байна гэхэдэ, ехэ алдуу болохогүй гээд һанагдана. Малай үхэл урданайхиһаа үсөөрөө. Үнеэднай хүсэ шадалаар һайнууд, үшөө тэжээл яһала бии. Нэгэдэхи кварталда һү һааха, гүрэндэ худалдаха даабаряа манай фермынхид амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Нёдондонойхитой жэшэжэ харахада, һү һаалимнай бага зэргэ дээшэлээ. 1975 оной энэ үедэ үдэртөө 650—670 килограмм һү бэлэдхэлэй пунктда тушаадаг байгаа һаа, мүнөө 860—880 килограмм оруулнабди.

Фермэдэмнай эбтэй эетэй коллектив хүдэлдэг юм. Дунда һургуули дүүргэһэн залуушуул һүүлэй үедэ манай коллективтэ нэмэжэ ерээ. Тэдэнэй ажаллахые хаража байхадаа, найдамтай һайн халаан бэлдэгдэнэ гээд омогорхолтойгоор хэлэхэ байнаб. Елизавета, Сэсэгма Гармаеватан, Дарима, Валентина Будаеватан, Цырен Балтанов, Санжидма Аюшеева, Валентина Шардаева гэгшэд һаяхан лэ һургуулиин һурагшад ябагша бэлэй. Мүнөө бидэнтэй зэргэлээд, шангаар алхалалдажа, шадамараар хүдэлжэ ябана. Тэдэнэй ажалыншье урагшатай. Валентина Шардаева аймагай Соведэй депутадаар һунгагданхай.

1975 ондо аймагай һаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ манай коллекив эрхимлэжэ гараа һэн. Тиигэжэ партиин райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаабди. Тэрэнээ алдахагүйн тула ехэл оролдохо байнабди. Мал ажалнай улам саашадаа хүгжөөгдэхөөр хараалагдана. Урдаа табигдаһан зорилгонуудаа урагшатай һайнаар дүүргэхын тула бүхы шадалаараа оролдохобди.

О. ПИРТАНОВА,
колхозой Хүнтэйн фермын ахалагша һаалишан.

ЭМХИДХЭХЫ ЕХЭ ХҮСЭН

Ажалшадай коллектив бүхэндэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, Эхэ оронойнгоо экономикые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, хүн бүхэнэй ажабайдалые улам һайжаруулха асуудалда Коммунис парти, тэрэнэй Центральна Комитет айхабтар ехэ анхарал хандуулдаг. Энэ асуудалаар партиин ЦК хэдэн тогтоол баталан абаһан байна. Социалис мүрысөө яажа эмхидхэхэ, тэрэниие хүтэлбэрилхэ, дүнгүүдыень согсолхо, олониитэдэ ойлгуулха, мүн мүрысөөнэй үедэ мүндэлһэн шэнэ онол арганууд тухай партийна документнүүд дотор тодорхойгоор хэлэгдэнэ.

Түрэл партиингаа ЦК-гай тогтоолнуудые хүтэлбэри болгон, манай колхозой партийна комитет ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөө бүри үргэдхэхэ, ёһотой һайнаар хүтэлбэрилхэ талаар горитой ажал ябуулдаг болоо. Нэн түрүүлэн мүрысөөнэй гурим тодорхойлогдоно. Жэл бүри, мүн ажахын шухала хүдэлмэринүүдэй үедэ урид баталагдаһан мүрысөөнэй гуримда хубилалтанууд оруулагдажа, колхозой парткомой, правлениин хамтын заседани дээрэ баталагдана.

Колхозник бүхэнэй, ажалшадай коллектив бүхэнэй социалис уялга абаха хэрэгтэ партийна комитет ехэ анхарал хандуулдаг заншалтай. Тиимэ байха ёһотойшье. Ушарынь юуб гэбэл, хүн бүхэн арга боломжоёо, хэрэглэгдээгүй нөөсэеэ һайса тооложо үзөөд, дүүргэжэ боломоор социалис уялга абаха ёһотой бшуу. Хүн бүхэнэй уялгануудһаа коллективэй бэелүүлхэ зорилгонууд — социалис уялга бүридүүлэгдэнэ. Тэрэнь коллективэй — һаалиин фермын гү, али хонишодой отарын, шахамалнуудай гүүртын гү, али тракторна бригадын суглаан дээрэ зүбшэгдэдэг гуримтай. Һүүлээрнь колхозой бүхы гэшүүдэй социалис уялганууд баталагдана.

Мүрысөөнэй гурим тодорхойлолго, социалис уялга абалга хадаа саашадаа ябуулагдаха ехэ хүдэлмэриин эхин болоно гээшэ. Тиимэһээ коллективүүдтэ дэлгэрһэн социалис мүрысөө зүбөөр хүтэлбэрилхэ, тэрээндэ ажалшан бүхэниие хабаадуулха эрилтэ табигдана. Мүн тиихэдэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь согсолон гаргаха асуудал ехэ удха шанартай.

Һаалишад болон хонишодой социалис мүрысөөнэй дүнгүүд һара-һарадаа гаргагдадаг гуримтай. Гэхэтэй хамта һаалишадай ажалай дүнгүүд үдэр бүри гаргагдажа, хүнэй харахаар газарта үлгэгдэнэ. Һаалишадай, хонишодой һарын ажалай дүнгүүдэй согсологдохоло, тусхай бюллетень гаргагдадаг юм. Тиигээд фермэ ба отарануудта тараагдажа мүрысөөнэй дүнгүүдтэй хүн бүхэн танилсана. Илажа гараһан фермын коллективтэ колхозой парткомой, правлениин дамжуулгын Улаан туг, бэрхэ һаалишанда — вымпел, мүнгэн шан барюулагдана.

Колхозой механизаторнуудай, таряашадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ асуудалда ажахын партийна комитет ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Ушарынь юуб гэхэдэ, газарай үрэжэл һайжаруулха хэрэг имагтал тэдэнэй ямараар ажаллаһанһаа дулдыдаха болоно бшуу. Хэрбээ газартаа эзэн ёһоор хандаад, һайн ургаса абадаг болоо һаа, нийтын адууһа мал бардам хүрэхэ тэжээлээр хангагдаха болоно. Тиигэбэл малһаа бүри ехэ продукци абтаха.

Таряашад ба механизаторнуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ 5—5 хоногтоо согсологдожо байдаг юм. Мүрысөөндэ илажа гараһан хүнүүдтэ вымпел ба грамотанууд, мүнгэн шан барюулагдадаг гуримтай. Механизаторнуудай байрладаг полевой стандал мүрысөөндэ илагшын хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг хиисхүүлэгдэнэ.

Колхозой һаалиин фермэнүүдэй, хонишодой отарануудай коллективүүд, тракторна бригаданууд хоорондоо мүрысэнэ. Жэшээлбэл, Гажадма Цывилевагай хүтэлбэрилдэг отарын коллектив, Дарма Сонголовой отарынхидтай хэдэн жэлэй туршада мүрысэжэ байна. Тэдэ отарануудта энэ жэлэй түл абалга эмхитэй һайнаар үнгэрнэ. Хэнэй отарын эрхимлэжэ гарахань үшөө мэдэгдэнэгүй.

Манай ажахын хүдэлмэришэд Хилганын колхозой коллективтэй хэдэн жэлэй туршада мүрысэнэ. Энэ мүрысөөмнай ажахын һалбари бүхэниие хүгжөөлгэдэ һайн нүлөөтэй байгаа гэжэ тэмдэглэмээр. Тэрэнэй дүнгүүдые согсолон гаргахын тула бэе бэедээ айлшалдаг дүй дүршэлөө андалдадаг, дутуу дундануудаа заалсадаг гуримтайбди. Мүрысөөнэймнай дүнгүүд аймагай «Баргажачай үнэн» газетын хуудаһануудта тунхаглагдадаг байна.

Ажалшадай дунда социалис мүрысөө урданайхиһаа һайнаар эмхидхэн хүтэлбэрилдэг болоһоной ашаар колхозой бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар юһэдэхи табан жэлэй туршада горитойхон алхам хэгдэбэ. Тэрэниие тобшохон тоо, баримтануудаар элирхэйлэн харуулая.

Сабшалангай, таряалангай газар урданайхиһаа һайнаар хэрэглэгдэдэг болоо гэжэ тэмдэглэмээр. Ажахын механизаторнуудай оролдолгын ашаар элдүүрилэгдэдэг газарай талмай нилээд ехэ болоо, ногооной болон оороһо таряанай, хартаабха ба овощой ургаса урданайхиһаа дээшэлээ. Таряалангай зарим участогуудай гектар бүриһөө 18—20 центнер оороһон хуряагдана. Ногооной, оороһо таряанай ургасын дээшэлһэнэй ашаар нийтын адууһа малые тэжээлээр хангалга нилээд һайжаржа байна. 1971—1975 онуудта гүрэндэ тарья тушааха түсэбөө колхознай болзорһоонь 1 жэл урид дүүргэжэ, хэдэн мянгаад центнер тарья түсэбһөө үлүү гүрэнэй амбаарта оруулаа һэн.

Юһэдэхи табан жэлэй хугасаада нийтын адууһа малай тоо толгой олошоруулха арадай ажахын түсэб бүхы талаараа үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Хэрбээ 1971 оной январиин 1-дэ хамгадаа 2333 толгой эбэртэ бодо малтай, 9847 хонитой байбал, табан жэлэй эсэстэ 3105 эбэртэ бодо малтай, 13206 хонитой болоһон байгаабди. Тиихэдэ үнеэдэй тоо 171 толгойгоор, эхэ хонидой—892 толгойгоор олошороо. Юһэдэхи табан жэлэй туршада ажахыдамнай шэнэ һалбаринууд бии болоо — гахай, тахяа үсхэбэрилдэг болообди. Эдэ һалбаринуудай багаханшье һаа, малай ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбэй дүүргэлтэдэ нилээд нэмэри оруулдаг байна. Мүн тиихэдэ адуу моридой тоо толгой олошоржо, арьбантай мяхан гүрэндэ худалдагдадаг болоо.

Зуун толгой эхэ малһаа түл абалга һүүлэй табан жэлэй туршада нилээд олошороо. 1971 ондо 100 эхэ мал бүриһөө 66 тугал, 75 хурьган, 75 унаган абтаһан байбал, табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 82 тугал, 85 хурьган, 87 унаган түлжүүлэгдэһэн байна. 1971 онойхитой жэшэжэ харахада, үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 71 килограмм һүн үлүү һаагдаба. Гүрэндэ худалдагдаһан эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүр табан жэл соо 38 килограммаар ехэ болоо, мяханай шанар эрид һайжараа. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, шударгы һайнаар хүдэлһэнэйл ашаар иимэ үрэ дүнгүүд түйлагдаба гээшэ.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада газар таряалангай, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ арадай ажахын түсэб сүм дүүргэгдэнхэй. Имагтал тэрэнэй ашаар гүрэндэ хүдөө ажахын продукци худалдаха түсэбтэ даабари үлүүлэгдэһэн байна. Жэшээлэн хэлэбэл, 1971—1975 онуудай түсэбһөө үлүү 7521 центнер һүн, 284 центнер нооһон, 84 центнер мяхан Эхэ орондо худалдагдаһан байха юм.

Газар таряалангай, мал ажалай продуктнуудай өөрын үнэ сэн хямдаруулха асуудалда колхозоймнай мэргэжэлтэд ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Ажалшадай экономическа һуралсал муу бэшээр эмхидхэгдэнэ. Тэрээндэ мэргэжэлтэд, дунда зиндаагай хүтэлбэрилэгшэд, фермэнүүдые даагшанар хабаадуулагданхай. Хэрбээ 1971 ондо абтаһан 1 центнер һүнэй өөрын үнэ сэн 29 түхэриг 68 мүнгэн байгаа һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 22 түхэриг 98 мүнгэтэ болоо гэхэ гү, али 6 түхэриг 70 мүнгөөр доошолоо. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада колхоздо абтаһан 1 центнер нооһоной өөрын үнэ сэн 43 түхэригөөр, хонинай 1 центнер мяхан — 9 түхэригөөр доошолһон байгаа.

1971 ондо үйлэдбэрилэгдэһэн 1 центнер тарияанай өөрын үнэ сэн 14 түхэриг 43 мүнгэн байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 6 түхэриг 68 мүнгэтэ болоһон.

Колхозой үйлэдбэриин хурдан түргэнөөр хүгжэхэтэй хамта олзо доходынь улам ехэ болоно, колхозниигуудай һуудал байдал һайжарна. 1971 онойхитой жэшэжэ харахада, үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой бүхы олзо 2 дахин ехэ болоо гэхэ гү, али 1 миллион 100 мянга гаран түхэриг болоһон байна.

Даажа абаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, үйлэдбэриин эрхим үрэ дүн түйлаһаг, бусад нүхэдтөө бүтээсэ ехэтэй ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг хүнүүд колхоздомнай олон. Тэдэнэй дундаһаа һаалишад Очирма Пиртанова, Евдокия Балаганова, Елизавета Базарова, Елена Цыренова, хонишод Гажадма Цивилева, Александр Самбаев, Гомбо Дугаров, Базар Ринчино, мал адуулагшад Цырема Бубеева, Батор Зурлов, тугалшан Владимир Цыренов, механизаторнууд Михаил Доржиев, Жаргал Эрдынеев, Валерий Ринчино, луговодууд Цырен Гатапов, Василий Соломинский болон бусадай жэшээтэ ажалые онсолон тэмдэглэмээр.

Габшагай ажалаараа онсо шалгаржа, ССР Союзай орден ба медальнуудаар шагнагдаһан колхознигуудай тоо жэл бүри олошорно. Хонишон Г. Цивилева, мал адуулагша Ц. Бубеева, колхозой түрүүлэгшэ С. Гатапов, механизатор Э. Дугаров гэгшэд Ажалай Улаан Тугай орденоор, ахамад агроном Б. Гармаев, механизатор В. Казаков «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байна.

1973, 1974 онуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр манай колхоз хоёр удаа бүхэсоюзна шанда хүртэһэн байгаа. Шагнал хайрада хүртэһэн колхознигууднай табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ улам урматай баяртайгаар хүдэлжэ, бүри һайн дүнгүүдые түйлаа. 1975 ондо хүдөө ажахын продукци абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө бүхы талаарнь үлүүлэн дүүргээ һэмди. Тиигэжэ Россин Федерациин Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта колхознай хүртэбэ. Тэрэниие барюулалгын баяр ёһолол һаяшаг болоо.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ түйлаһан амжалтануудаараа урмашажа, манай колхозой гэшүүд арбадахи табан жэлые габшагай ажалаар угтаба. Коммунистнууд, колхозой бүхы гэшүүд партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдые баяртайгаар угтан абаад, бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ жагсанхай. Съездын материалнуудые коммунистнууд ехэ анхаралтайгаар шудална.

Хэхэ ажалнай ехэ, дутагдалнуудшье байха. Түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, хэрэглэгдээгүй нөөсэеэ элирүүлжэ, арбадахи табан жэлдэ шэнэ амжалта түйлахаар манай ажахын коммунистнууд, колхознигууд зориглонхой. Социалис мүрысөөнэй эршэ улам шангадана. Энэмнай эмхидхэхы ехэ хүсэн гээшэ.

Н. ДМИТРИЕВ,
колхозой партийна комитедэй секретарь.

ШИИДХЭГДЭХЭ АСУУДАЛНУУД

Уланай колхозой гэшүүд үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада түйлаһан амжалтануудаараа омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Юһэдэхи табан жэлэй туршада эндэхи колхознигууд ажахыгаа саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, урданайхиһаа үлүү һайн үрэ дүнгүүдые харуулһан байгаа.

1971—1976 онуудта оороһо таряа, һү, мяха, нооһо абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаринууд сүм дүүргэгдэһэн юм. Газар таряалангһаа, мал ажалһаа абтадаг продуктнууд бүри элбэгжээ, шанарынь урданайхиһаа һайжарһан байна.

Энэ үе соо колхоздо автомашина, тракторнууд, бусад техникэ олон болоо. Мүнөө ашаанай 40 гаран автомобиль, 60-аад трактор, элдэб түхэлэй 32 комбайн бии. Табан жэлэй туршада ажахын олзо доход хоёр дахин ехэ болоһон байна.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха талаар колхозой правлени, партийна комитет мэргэжэлтэдэй харюусалга дээшэлүүлхые хүсэдэг болонхой. Энэ асуудалаар колхозой түрүүлэгшэ Сергей Ламажапович Гатапов иигэжэ хөөрэбэ:

— Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үйлэдбэриин ёһотой технологууд байха зэргэтэй. Тиимэһээ тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ хэрэг ехэ удха шанартай болоно. Манай колхозой ахамад мэргэжэлтэд ажахынгаа һалбари бүхэниие даажа абаад, тэдэнэй саашадаа хүгжэлтын түлөө харюусадаг болоо. Бүхы асуудалнуудаа хамтаараа зүбшэжэ шиидхэдэг гуримтайбди. Һүүлээрнь шанга эрилтэ табяад энэ тэрэ хэрэгэй дүүргэлтые хинан шалгаад байхада, мэргэжэлтэдэй үүргэ ба харюусалга дээшэлнэ гээшэ. Мүн тиихэдэ колхозой партком коммунистнуудай үмэнэ шанга эрилтэ табидаг болоо. Эдэ бүгэдэ ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэмнай һайн нүлөөтэй байба гээд һанагдана.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай элидхэлнүүдые, съездын материалнуудые эндэхи коммунистнууд, бүхы колхознигууд мүнөө ехэ анхаралтайгаар шудална. Арбадахи табан жэлэй туршада ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ түсэбүүд баталагдаа. Колхозой гол һалбаринууд тусхай шэглэлтэйгээр эрхилэгдэхэ. Жэшээнь, Улюкчиканай бригада саашадаа гол түлэб һү һаалиин шэглэлтэй болохо, эндэ һаалиин ехэ комплексын барилга эхилэгдээ. Тэндэнь 300 үнеэн харууһалагдаха юм. Тэрэнэй хажууда 2—2 байратай 25 гэр шэнээр баригдаха түсэбтэй. Тиихэдэ соёлой байшан бодхоогдохо юм. Мүнөө 2 байратай хэдэн гэр баригдажа байна. Тус комплекс 1977 ондо ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

Улюкчиканай һаалиин комплексын үнеэдые тэжээлээр һайса хангахын тула шэнэ газар ашаглалгада оруулха хэрэгтэй бологдоно. Тиимэһээ Бүгтэрэй намагые хатааха хүдэлмэри эхилэнхэй. Тэндэнь мүнөө һубаг, ханааб татагдажа байна. Энэ ехэ хүдэлмэриин дүүргэгдэхэдэ 500 гаран гектар сабшалангай газар ашаглагдажа эхилхэ юм.

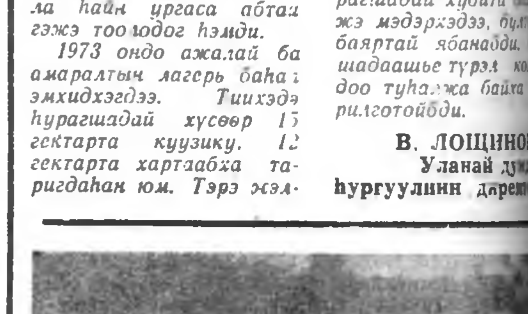
Колхозой хүтэлбэрилэгшэд мал шахан таргалуулха хэрэгые тон шухалада тоолоно. Тиимэһээ 700 толгой залуу малай багтаамжатай шэхалгын комплекс барижа эхилээ. Мүн 2400 хониной комплексын барилга ерэхэ жэлдэ эхилэгдэхэ түсэбтэй. Эбэртэ бодо малаи үүлтэр саашадань һайжаруулхын тула залуу мал ондоо ажахынуудһаа худалдажа абаад, һайн харууһанда табигдана. Сабшалангай таряалангай ургаса улам дээшэлүүлхэ талаар баһал ехэ юумэн хэгдэжэ эхилээ. Илангаяа таряалангай газарые һалхинай гэмтэлһээ хамгаалха асуудалда онсо анхарал хандуулагдана.

Шэнэ табан жэлэй туршада соёл-гэгээрэлэй барилга ехээр хэгдэхэ юм. Колхозой түб һууриин Улан тосхондо колхознигуудай 90 ухибүүнэй хүмүүжүүлэгдэхэ саад баригдажа байна. Байгша ондо 250 хүнэй һууритай соёлой байшангай барилга эхилхэ түсэбтэй. Тиихэдэ колхозой малшадта ар энэ жэлдэ баригдаха.

Арбадахи табан жэл рүүшын жэлдэ Улан нютаг урданайхиһаа бүри эршэ ажаллажа эхилээ. Байгша колхоз гүрэндэ 3170 мяха, 8000 центнер һү, центнер оороһо тарья, центнер нооһо худалдаха тэй. Тэрэнээ дүүргэхэ түрүүшын амжалта Энэ жэлэй түрүүшын да 1060 центнер һү худал даабаритай байбал, 1500 центнертэ хүргэжэ

РСФСР-эй Министр Соведэй ба ВЦСПС-эй дам гын Улаан тугта, мүнгэн хүртэһэн Уланай колхозой шүүдтэ шэнэ табан жэл жалта түйлахыень хүсэе.

Б. ВАНЧИКОВ,
манай тусхай кор

Колхозой түб һууриһаа холо бэшэ эндэхи колхознигуудай амаралтын байшан үзэсхэлэнтэ хан газарта бодхоогдонхой. Тэндэ зун бүри колхозой гэшүүд амаржа, бэеэ аргалдаг байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхознигуудай амаралтын байшан.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ МАРШАЛ Андрей Антонович ГРЕЧКО

...-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Советскэ Союзай хоёр дахин ... СССР-эй оборонын ..., Советскэ Союзай ... Андрей Антонович 1976 оной апрелиин 26-дахи наһандаа гэн... бараба.

... Гречко наһа бара... Коммунис партиин ба ... гүрэнэй элитэ ехэ ... ябуулагшые, СССР-эй ... Хүсэнүүдэй эдэб... эмхидхэн байгуулагша..., социалис гүрэнөө ... ба оборонно хүсэ ... бэхижүүлгын хэ... ами наһаа зо... Коммунис партиин ..., 1928 онһоо тэ... гэшүүн байһан, совет ... полководецые, Эсэ... хамгаалгын Агуу... алдарта баатарые ... Армиин ба Фло... алдаба.

... Гречко 1903 ондо ... областиин Голо... (мүнөөнэй Куйбыше...) хондо, таряашанай ... түрэһэн юм. Арбан ... Улаан Армида ... ороод, Совет ... дайсадтай эрэлхэг ... тэмсэһэн бай... гэлэнһээ хойшо ... бүхы наһан Совет гү... Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэй ... холбоотой бай... зэргэдэ улаан ... Советскэ Союзай ... хүрэтэрхи алдарта ... замаар ябажа ерэ... тай.

... Гречко граждан ... дайнай үедэ улаан коман... курсда ал... Тэрэниие дүүргээд ... элдэб тушаалнуу... алба хэһэн бай... М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ сэрэгэй академи, 1941 ондо Генеральна штабай сэрэгэй академи амжалтатайгаар дүүргэ.

А. А. Гречко сэрэгэй эрдэм мэргэжэлнүүдые гүнзэгыгөөр шудалһан, бэлэдхэл түгэс командир болонхой, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадаа һэн. Түрүүшээр кавалерийскэ дивизи ба корпусые командалба. 1942 оной апрельдэ армиин командалагшаар томилогдоо бэлэй. Кавказай түлөө баатар габьяата тулалдаанай үеэр А. А. Гречкын эмхидхэхы гайхамшаг шадабари, полководческо бэлиг онсо тодоор элирэн харагдаа. Тэрэнэй хүтэлбэрилһэн сэрэгүүд гайхамшаг тэсэбэри, эрэлхэг зориг гаргажа, дайсанда эсэргүү хатуу шанга сохилтонуудые хэһэн юм.

А. А. Гречкын саашанхи дайшалхы зам Украинада, манай оронһоо гадуур совет сэрэгүүдэй добтолхы ябуулгануудтайнь сэхэ холбоотой. Украинын 1-дэхи фронтын командалагшын орлогшо байхадаа, Киевые сүлөөлэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаа һэн. 1943 оной декабрьда А. А. Гречко 1-дэхи гвардейскэ армиие командалжа захалаад, тэрэниие дайнай дүүрэтэр толгойлоо бэлэй. Полководческо ажал ябуулгынь гайхамшаг хүудаһанууд Украинын баруун хубидахи байлдаануудай, Карпадтахи шанга добтолгын, Польшо ба Чехословакиие сүлөөлхэ үеэр манай армиин бэелүүлһэн дайшалхы ябуулгануудтайнь холбоотой. А. А. Гречкын ударидаһан бүхы операцинуудай үеэр зоримгой мэргэн бодомжонуудынь, тэдэнээ бэелүүлхэ эгэршэгүй хүсэл зориг, өөрынь шэн габьяа ходөдоо харагдадаг байгаа.

А. А. Гречко дайнай хойто тээхи үедэ Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй хэдэ хэдэн харюусалгатай тушаалнуудые дааһан, Киевскэ сэрэгэй округой сэрэгүүдэй командалагша, Германидахи совет бүлэг сэрэгүүдэй ахамад командалагша, Газарай сэрэгүүдэй ахамад командалагша, Варшавска договорто хабаатай оронуудай нэгэдхэмэл Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ахамад командалагша, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо байһан юм. 1967 оной апрельдэ СССР-эй оборонын министрээр томилогдоод, наһанайнгаа эсэс хүрэтэр гүрэнэй энэ харюусалгатай тушаалые даажа байба.

А. А. Гречко Совет гүрэнэй оборонно хүсэ шадалые саг үргэлжэ бэхижүүлхын тула партиин хараа бодолые сэхэ шууд, шадамар бэрхээр бэелүүлдэг байгаа. Армиин ба Флодой эмхидэл болон зэбсэглэлые улам нарижуулан һайжаруулха, сэрэгшэдые һургаха ба хүмүүжүүлхэ, совет сэрэгэй-теоретическэ оюун бодол хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулаа. Аха дүү социалис оронуудай арминуудтай Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы хани холбоое бэхижүүлхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдодог байгаа.

Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречко партийна дээдэ зэргын шанарнуудаараа, эрилтэ ехэтэй, залан сэхэ, хүнүүдтэ анхаралтай, оролдосотойгоор хандадагаараа шалгаран харагдадаг байһан. Эхэ ороноо, Коммунис партиин хэрэгтэ хизааргүй үнэн сэхээр, шэн зоригтойгоор алба хэдэг тулаһаа, ажалшадай, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгүүдэй дунда ехэ хүндэтэй болоһон юм.

А. А. Гречко партийна ба нийтэ-политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Партийна хэдэ хэдэн съезднүүдэй делегат байһан. КПСС-эй ЦК-да нэгэнтэ бэшэ һунгагдаһан юм. А. А. Гречко 1973 оной апрельһээ — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн. 2-дохи зарлалһаань хойшо СССР-эй Верховно Соведэй депутат байгаа.

А. А. Гречко Эхэ оронойнгоо үмэнэ онсо ехэ габьяануудтай байһанайнгаа түлөө Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн байна. Ленинэй зургаан орденоор, Улаан Тугай гурбан орденоор, Суворовой I шатын хоёр орденоор, Кутузовай I шатын хоёр орденоор, Богдан Хмельницкиин I шатын орденоор, Суворовой II шатын орденоор, олон медаляар шагнагданхай. А. А. Гречкын габьяануудынь социалис ба бусад гүрэнүүдэй олон орден болон медальнуудаар мүн лэ тэмдэглэгдэнхэй.

Манай дайшалхы хани ба нүхэр, Коммунис партиин, совет арадай үнэн хүбүүн, социалис Эхэ оронэй дүлэтэ патриот Андрей Антонович Гречко тухай арюун тунгалаг дурасхаал бидэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө һанагдажа байхал.

... И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. Н. Косы..., А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, ... Подгорный, Г. В. Романов, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, В. В. Щербицкий, ... Алиев, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, ... Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, ... Черненко, Г. Ф. Сизов, Л. В. Смирнов, Н. И. Якубовский, В. Г. Куликов, ... Епишев, С. А. Афанасьев, В. П. Бугаев, П. В. Дементьев, С. А. Зверев, ... Славский, Н. А. Щелоков, С. Л. Соколов, В. Ф. Толубко, И. Г. Павловский, ... Батицкий, П. С. Кутахов, С. Г. Горшков, К. С. Москаленко, С. К. Куркоткин, ... Георгадзе, П. И. Савинкин, Н. В. Огарков, Н. Н. Алексеев, А. Т. Алтунин, ... Гелованн, И. Х. Баграмян, А. М. Василевский, П. К. Кошевой, В. И. Чуйков, ... Бондаренко, Н. Н. Шкадов, М. М. Козлов, Г. В. Средин, Е. Ф. Ивановский, ... Говоров, А. И. Грибков, И. М. Третьяк, В. И. Петров, И. А. Герасимов, ... Майоров, В. И. Варенников, И. М. Волошин, Д. И. Литовцев, П. В. Мельни..., С. Е. Белоножко, Н. Г. Лященко, П. А. Белик, Н. К. Сильченко, М. Г. Хому..., ... Ф. Кривда, О. Ф. Кулишев, И. И. Тенищев, П. Г. Лушев, Б. В. Бочков, А. У. ...нтинов, А. М. Косов, Г. М. Егоров, В. П. Маслов, Н. И. Ховрин, П. И. Батов, ... Ефимов.

...ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Советскэ Союзай Маршал, СССР-эй оборонын министр А. А. Гречкын үбшэлһэн, наһа бараһан тухай медицинскэ тобшолол

...ндо түрэһэн Гречко ... Антонович гол һуда... ...эй болон хүлэй ...нь дайраһан ...розоор удаан саг соо үбдэһэн байгаа. Зүрхэнэй сохисо, шуһанайнь гүйсэ һуларжа, ураг тархи руунь шуһан муугаар ородог болоод, стенокарди үбшэниинь һэдэрһэн байна.

Уураг тархи руунь шуһанай гүйсын эрид муудаһанһаа уламжалан, 1976 оной апрелиин 25-най һүни тэрэ гэнтэ наһа бараа. Патологоанатомическа шэнжэлгэ хэхэдэ, үбшэниинь зүбөөр тодорхойлогдоһон байба.

СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын дэргэдэхи Главна дүрбэдэхи управлениин начальник, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин академик, профессор **Е. И. Чазов**; Түбэй сэрэгэй-медицинскэ управлениин начальник, медицинын албанай генерал-полковник, медицинын эрдэмэй доктор **Д. Д. Кувшинский**; СССР-эй Оборонын министерствын ахамад терапевт, медицинын албанай генерал-лейтенант, СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин гэшүүн-корреспондент, профессор **В. И. Комаров**; СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин гэшүүн-корреспондент, профессор **Н. Н. Маликовский**, профессор, РСФСР-эй эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагша **В. Г. Попов**; медицинын албанай генерал-майор, медицинын эрдэмэй кандидат **Л. М. Мальцев**; СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын дэргэдэхи Главна дүрбэдэхи управлениин ахамад патологоанатом, медицинын эрдэмэй доктор **Ю. В. Постнов**; медицинын албанай полковник, профессор **В. В. Томилин**.

...СС-эй ЦК-гай ...ЛИТБЮРОГОЙ ...ШҮҮН, СССР-эй ...НЫН МИНИСТР, ...СКЭ СОЮЗАЙ ...Л А. А. ГРЕЧКЫЕ ...ДООЛҮҮЛХЭ ...ТЕЛЬСТВЕННА ...МИССИҺАА

...даһан А. А. Гречкын һүүлшынхэе ха... ...ын тула апре... 10-һаа 18 час ...зуудай байшан... зал соо хүнүүд ...правительственна ...дээсэнэ.

АШАГ ҮРЭТЭЙ ТҮРҮҮ АРГА

Модо болбосоруулагшадай семинар-зүблөөнһөө

Түмэр замаар, авто-харгыгаар шэрэгдэжэ, модо болбосоруулгын предприятинуудта асарагдаһан модые хаядаһа, үлэгдэлгүйгөөр сүм һайнаар хэрэглэхэ асуудалда зорюулагдаһан зүблөөн-семинар хоёр үдэрэй туршада Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдөө.

Оронойнай модо бэлэдхэлэй нэгэдэлнүүдэй, модо болбосоруулгыч предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, главна инженернүүд зүблөөн-семинарта хабаадалсаа. СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин министерство зүблөө зарлаһан, үнгэргэһэн байна.

Үйлэдбэриин «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинууд хэдэн жэлэй саада тээ модые уһаар урадхуулхаа болижо, томо багсаар ута зандань шэрэхэ технологи хэрэглэжэ эхилһэн юм. Холын леспромхозуудта бэлэдхэгдэһэн модон мүн лэ ута зандаа сигара болгон холбогдожо, Байгал далайгаар урадхуулагдадаг болоо. Ганса нёдондо жэлэй модо урадхуулгын үедэ 1 миллион 200 мянган кубометр модон сигара болгон холбогдожо, Байгалаар урадхуулагдаад модо болбосоруулдаг предприятинуудта хүргэгдэһэн юм.

Модые сигара болгон холбожо, далай руу табихын тула Баргажанай - Адагай, Түрхын портнуудта тусхай хүдэлмэри хэгдэһэн, шэнэ техникэ тодхогдоһон байна. Байгалаар урадхуулагдаһан модо уһанһаань гаргаха, тушаан абаха Выдрино станциин, Клюевскэ леспромхозой пунктнууд мүн лэ үргэдхэгдэһэн, шэнэлэгдэһэн. Автомашинаар ашаа шэрэхэ Баргажанай харгыгаар, түмэр замаар ехэ модон ута зандаа, томо багсаар шэрэгдэжэ, нэгэдэлэй модо болбосоруулгын предприятинуудта асарагдадаг болоо.

Энэ технологиин булюу һайн, ашаг үрэтэй байһаниинь бодото дээрээ элирүүлэгдээ, бэлэдхэгдэһэн модые сүм хэрэглэхэ арга олгогдоо. Модо шэрэлгын, урадхуулгын шэнэ технологи зохёоһон, тэрэниие хэрэглэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэһэн «Забайкаллес» нэгэдэлэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ Гүрэнэй шан олгохо тухай зууршалга хэгдэһэн байна.

Нэгэдэлэй модо болбосоруулгын предприятинууд тушаан абаһан бүхы модоёо сүм һайнаар хэрэглэхэ, модоной хаядаһа, үлэгдэлһөө продукци бүтээн гаргаха асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Өнөхойн модоной комбинат, Сэлэнгын, Байгалай модоной баазанууд, Хандагатайн, Шулуутайн леспромхозууд модоной үлэгдэл, хаядаһа хэрэглэжэ, шухала хэрэгтэй продукци гаргадаг болоо. Сэлэнгын целлюлозо-картонно комбинадта эльгээгдэдэг технологическа зомгооһон, мебель бүтээлгэдэ, барилгада хэрэглэгдэдэг зомгооһоор хэгдэһэн хабтагай, барилгын шухала материал гэжэ тоологдоһон арболит гэхэ мэтэ урдань миин хосордог модоной үлэгдэл, хаягдаһанһаа хэгдэжэ эхилээ.

Республика доторнай арбадахи табан жэлдэ модо бэлэдхэлгын хэмжээн дээшэлхэгүй юм. Харин модо бэлэдхэлэй, модо болбосоруулгын предприятинууд продукци үйлэдбэрилгые 20—25 процентээр дээшэлүүлхэ даабаритай. Табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан энэ даабари дүүргэхын тула бэлэдхэгдэһэн бүхы модо сүм хэрэглэхэ, үлэгдэл, хаягдаһанһаа продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ зорилго табигдана. Технологическа зомгооһо, зомгооһоор хэгдэһэн хабтагай, арболит, паркет үйлэдбэрилгые, холтоһо суглуулгые ехэдхэхэ шухала болоно.

Түмэр замаар ута зандаа томо багсаар шэрэгдэжэ асарагдаһан модые һайнаар хэрэглэхэ талаар дүй дүршэлтэй болоһон Буряадай модо болбосоруулгын ба мебелиин комбинадай хүдэлмэри семинар-зүблөөндэ хабаадагшадые һонирхуулаа. Тэдэнэр эндэ ерэжэ, комбинадай директор А. И. Шапирын элидхэл шагнаһан, цехүүдээр ябажа, дүй дүршэлтэйнь танилсаһан байна.

Комбинат тушаан абадаг модоёо 100 процент хэрэглэжэ, продукци болгоно. Юһэдэхи табан жэлэй туршада комбинат шэнэдхэн байгуулагдаа, үргэдхэгдөө. Бүтээсэ ехэтэй шэнэ техникэ тодхогдоо. Мүнөө комбинадай бүхы үйлэдбэри оньһожоруулагданхай. Тиигэжэ комбинат шэнэ техникээр хүсэд һайнаар хангагдаһан мүнөө үеын предприяти болонхой. Үйлэдбэриин үндэр культуратай предприяти гэһэн нэрэ зэргэ комбинадта 1971 ондо олгогдоһон юм. Коллектив энэ нэрэ зэргэеэ хамгаална, тэрээндээ хүрэмөөр ажаллана.

Комбинат асарагдаһан модые сүм һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар ганса нёдондо жэлдэ 1 миллион 813 мянган түхэригэй олзо доход абаһан юм. Модоной холтоһо суглуулха түхеэрэлгэ, мүн комбинадай бусад үйлэдбэри оньһожоруулха бүхы хүдэлмэри коллективай өөһэдынь хүсөөр хэгдээ. Шэнэдхэн байгуулгын үедэ комбинадай үйлэдбэри заахашье зогсоогдоогүй, продукци үйлэдбэрилгэ дээшэлжэ байгаа.

— Һэльбэн заһабарилгын бүхы хүдэлмэри үнгэрһэн табан жэлэй үедэ хэгдээ. Энэ хүдэлмэри хэхэдээ, хүдэлмэришэдтэ ажаллаха таатай эрхэ байдал олгохо гэжэ анхарһан байнабди. Хүдэлмэришэдэй хубсаһа һэлгэхэ, бэеэ угааха тусхай газар түхеэрэгдээ. Бүхы хүдэлмэришэд шэнэдхэн байгуулгыч хэрэгтэ хубитаяа оруулһан байха, — гэжэ А. И. Шапиро онсо тэмдэглээ һэн.

Зүблөөн-семинарта хабаадаһан ой модоной, модо болбосоруулгын һалбариин мэргэжэлтэд комбинадай коллективэй хүдэлмэри үндэрөөр сэгнээ. Комбинат үнэхөөрөө үйлэдбэриин эрхим культуратай, хүсэд һайнаар оньһожоруулагдаһан предприяти юм. Үйлэдбэриин иимэ культуратай предприяти министерствын модо хюреэдэлгын һалбари дотор үсөөн байха. Коллектив үйлэдбэриингээ шухала асуудалнуудые өөһэдөө шиидхэнэ, арга боломжонуудаа хэрэглэнэ. Тэдэнэр зүбшэл заабариин дээдын организацинуудһаа абтахые хүлеэжэ һуунагүй, арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэхые оролдоно.

Энээниие гэршэлһэн иимэ баримта дурдамаар. Сэлэнгын целлюлозо-картонно комбинадые модоор хангахань ехэ шухала асуудал болон табигдаа. Ехэ модон хэрэгтэй болохо байба. Комбинадай, мүн үйлэдбэриин бусад предприятинуудай коллективүүд энэ хэрэглэмжэ хүсэдөөр хангаха тухай бодомжолжо үзөөд, модо хюреэдэлгын тайраһаһа, үлэгдэлһөө технологическа зомгооһо үйлэдбэрилхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Тиигэжэ ЦКК-да зомгооһон эльгээгдэнэ, хэдэн мянган кубометр модон алмагдаһан юм.

Бүхэсоюзна «Томлеспром» нэгэдэлэй начальнигай орлогшо Е. Л. Елисов һанал бодолоо андалдан хөөрэлдөөнэй үедэ иигэжэ хэлээ:

— Бидэнэр танай республикын предприятинуудта һайшаамаар, халан абамаар олон юумэ хараабди. Модошод, модо болбосоруулагшад арга боломжонуудаа хэрэглэн ажаллана. Модые ута зандань, томо багсаар шэрэхэ технологи танай предприятинуудта аша туһатай байба. Бидэнэр иимэ технологи хэрэглэдэгүйбди. Ехэ хүбилалта, ашаг үрэ абажа шадаагүйбди. Хүдэлмэришэд эршэмтэй шангаар, харюусалгаяа мэдэрэн ажаллана. Коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана, аша үрэеэ харуулна гэһэн тобшолол хэхээр.

Семинар-зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн, элидхэл хэһэн «Свердлеспром», «Пермлеспром», «Тюменьлеспром» болон бусад зарим нэгэдэлнүүдэй түлөөлэгшэд модые ута зандань томо багсаар шэрэхэ технологиин булюу һайн байһые тэмдэглээ, энэ талаар өөһэдынгөө предприятинуудай дүй дүршэл тухай хөөрөө. Тиихэтэй хамта Буряадай модо болбосоруулгын, мебелиин комбинадай коллективэй дүй дүршэлөөр һонирхоноо мэдүүлээ, зарим тэды ажаглалта хээ.

С. БАРДАМОВА.

ТАНИИЕ ямараар ХАНГАНАБ

АМЖАЛТА—ОРОЛДОСОҺОО

Бүри залуу ябахадаа, би наймаанай хүдэлмэридэ хүдэлжэ байһанаа, хонидо ороо бэлэйб. Түрэл нютагтаа нилээд удаахан хонишоноор хүдэлөөб. Ажалдаа амжалтатай байһандам намайе «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэжэ медаляар шагнаа һэн.

Наймаалагшаар хүдэлхэ хүсэлни һүүлэй һүүлдэ дииилэжэ, дуратай ажалдаа бусаад, хэдэн жэлэй туршада хүдэлжэ байнхайб. Хүн хаанашье хүдэлөөд оролдолго гаргаа һаа, амжалта туйлахал юм бэзэ. Өөрынгөө дуратай ажалда хүдэлхэ гээшэ ондоо байдаг. Хэһэн хүдэлмэриин ни урагшатан, сагай ошоһониинь мэдэгдэхэгүй.

Заганай рабкоопой эд бараа наймаалдаг түб магазин даажа абахымни урда, эндэ түсэбэй дүүргэлтэ ехэ муу байһан юм. Ооһон үдэрһөө шалтаг тухайнь бодомжолжо, яагаа һаа эд бараае гүйсэтэй түргэн болгохые хүсөө һэм.

Наймаалагша хүн олон зонтой хүдэлхэ болоно. Уриин налгай хандалга, нисэтэй байлга, түрүүшын үгэ дээрэһээнь ойлгожо абалга — эдэ бүгэдэ шанар шэнжэ тэрээндэ байха ёһотой. Муу хандалгаһаа болоно, зарим нэгэн магазиниинш тойрожо гарахадаа болохо бшуу. Мүн баһа хүнэй хэрэг захилда анхаралтайгаар хандажа, саг соонь асаржа үгэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүхы гүрим ёһо һайн хадуужа, дүүргэхээ оролдожо байдагби.

Нютагайнгаа зоной эрилтые һайн мэдэхэ шухала. Энээнэй түлөө тэдэнтэй хөөрэлдэжэ, уридшалан юунэй хэрэгтэйе мэдэдэгби. Гадна олдохоёо шухаг эд бараануудые захидаг байнаб.

Холимол магазиндамнай үнэтэ һайхан хубсаһа хунарһаа эхилээд, хүгжэмэй инструментнүүд, телевизор, транзистор, фотоаппарат болон элдэб хэрэгсэлнүүд үргэнөөр худалдаадаа.

Хэнэншье мэдэһээр, магазин соо ороходо, хамаг юумэн эмхитэй, гүримтэй, хүрэһөөр хүнэй нюдэндэ торомоор байха ёһотой' лаб даа. Тиимэһээ юумэн бүхэниие гүримтэйгээр табидаг, ходо сэбэр арюун байлгахаяа оролдодогби.

Энээнэйнгээ ашаар хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо һара бүринигөө түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ шадааб. Энэ жэлэй түрүүшын кварталайм түсэб сүм дүүргэгдөө. Жэшээлхэдэ, эд бараа худалдалгаар январь һарынгаа түсэб 113 процент, февраль һарынгаа түсэб 116 процент, март һарынгаа түсэб 115 процент хүрэтэр дүүргэжэ шадаһан байнаб.

Гадна басагамни намтаяа хүдэлнэ. Залуу хүниие өөрынгөө дүй дүршэлдэ һургахань хэзээдэшье һайшаалтай. Наймаалжа яһала һураад, Света басагамни һүүлэй үедэ бэеэ даажа, гансааран үлэдэг болонхой.

Нютагайм зон намда ехэхэн этигэл үзүүлжэ, сомоной Соведэй депутадаар һунгаа. Энэ этигэл найдабариинь шадал соогоо харюулхые оролдожо байдагби. Минии мэдэлдэ 28-дахи участок юм. Участогайнгаа һунгагшадтай ходо уулзажа, хөөрэлдөө үүгэргэжэ байдагби.

Һунгагшадни элдэб асуудалаар хандадаг юм. Эрилтэ гүйлтыень дүүргэхые оролдодогби. Бүри һаяхан болоһон ушар дурсаһуу. Григорий Хохолов архинн һогтуугаар гэр бүлэеэ шуүюулдаг, һамгаяа намнадаг байгаа. Һамганиинь энэ асуудалаар намда хандаа һэн. Би хоёр дахин Хохоловтой нүхэр ёһоной хөөрэлдөө хээб. Энэмни туһа үгөө гэжэ һананам.

Иигэжэ хүн зонтой нягта холбоотой байхада, хэзээдэшье туһатай гэжэ һананам. Би саашадаа барисагаа бүри батадхаха хүсэлэнтэйб.

Түрэл партиингаа XXV съездын гаргаһан асари ехэ шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа, бүри эршэ нэмэжэ, үнэн зүрхэнһөө оролдон, шэнэ амжалтануудые туйлаха хүсэл түрэгдэнэ.

М. ШАГЖИЕВ.
Бэшүүрэй аймагай Заганай рабкоопой түбэй магазиниие даагша.

ЭРХИМ НАЙМААЛАГША

Александр Максимович Попов 14 жэлэй туршада Тарбагатайн (Улаан-Үдын аймаг) райподо хүдэлжэ байна. Түрүүшээр холодильна түхеэрэлгэдэ механигаар хүдэлөө, һүүлээрнь автолавкын шофер болоод, 6 гаран жэл соо малай фермэ, отара, гүүртэ болон бригадануудаар ябажа, тэндэ хүдэлжэ байгшадта элдэб янзын эд бараа, эдеэ хоол асаржа худалдана.

Дүй дүршэл ехэтэй, эрхим наймаалагша түсэб, уялгануудаа һара, квартал, жэл бүри холо үлүүлэн дүүргэдэг. Тэрэшэлэн байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэб баһал амжалтатайгаар дүүргэв. Александр Максимович хүнүүдэй захяа эртэнһээ бэшэжэ абадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. М. Попов «Восход» колхозой гахайшадта эд бараа харуулжа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фототекст.

Автономито республикануудта

ГАЗАР ДОРОХИ БАЯЛИГ

Автономито республикын байгаалиин баялиг бэдэрэгшэд арбадахи табан жэлдэ түрүүшынгээ шэнгэн түлишын Южно-Киенгопско хэбтэшые «Удмуртнефть» нэгэдэлдэ тушааба. Энэнь Удмуртиин түбэй районда юм. «Хара алтаар» баян хэбтэшэ гээд мэргэжэлтэд тэрэниие тодорхойлно.

Байгаалиин баялиг бэдэрэгшэд нефтиин 24 хэбтэшэ шэнжэлэн оложо, автономито республикын картада оруулһан байна. Тэдэнэй хахадынь үнгэрэгшэ табан жэлдэ олдоһон байгаа.

Арбадахи табан жэлэй туршада Удмуртиин хойто, баруун, зүүн районуудта геологой-бэдэрэлгын хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулагдахаа юм. «Хара алта» абалгаяа республикын нефть олзоборилогшод 28 миллион тоннодо хүргэхэ зорилготой. Энэнь үнгэрэгшэ табан жэлэйхиһээ 3 дахин ехэ болоно.

Ю. КЕДРОВ, ТАСС-ай корр.

Ижевск.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Хойто-Осетиин нёдондо намартаа таригдаһан полинууд жэгдэ һайнаар ногоорожо байна. Ургасын хойноһоо харууһалга ажахы бүхэндэ эхилбэ. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, автономито республикын таряашад байгша ондо гектар бүриһөө 30 центнерһээ бага бэшэ ургаса абахын тула агротехникын түрүү онол арга ажалдаа үргэнөөр хэрэглэнэ.

Правобережна районой Дзарахоховой нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд ургаса харууһалга дээрэ шэнэ онол арга шадамар һайнаар хэрэглэнэ. Оньпожоруулагдаһан дүрбэн, тарян ажалай найман звеноной механизаторнууд нарин рядтай сеялкэнүүдээр минеральна үтэгжүүлгэ таряаланда оруулжа байна. Тиимэ сеялкын дискнүүд газаран хурьһэ хажуу тээшэнь болгоод, үтэгжүүлгэнь таряанай үндэһэндэ шлангаар оруулагдадаг байна.

— Таряанай ургасада тойбо татахабди гээд түрүүн һанагдаа һэн, — гэжэ колхозой ахамад агроном Хазби Маргоев хөөрэнэ. — Теэд дэмы һанаагаа зобоһон байгаабди. Нёдондо иимэ аргаар үтэгжүүлгэ оруулһан участогуудһаа урданайхиһаа баян ургаса абтаа һэн.

Т. ЕФИМЦЕВ, ТАСС-ай корр.

Орджоникидзе.

ХАЛЬМАГАЙ КАРАКУЛЬ

Автономито республикын Юстинскэ районой «Партиин XXI съезд», «Полынный», «Эрдниевский» совхозуудай хонишодой ажалай халуун хаһа — каракуль үүлтэрэй хонидой түл абалга эхилбэ. Республика дотороо мэдээжэ болоһон И. Айдынгалиевай, С. Джуносовой, Э. Саранговой болон бусадай бригадануудта түрүүшын хэдэн зуугаад хурьган абтаба. Тэдэнэр байгша ондо 100 ехэ хонин бүриһөө 125—150 хурьга абахаар шиидэнхэй.

Каракуль хонидые үсхэбэрилгэ республикын хүдөө ажахын залуу һалбари юм. Энэ һалбариин хүдэлмэрилэгшэд арбадахи табан жэлдэ шэнэ зорилгонуудые хараалаанхай. Хамтадаа каракуль үүлтэрэй 300 мянган хурьганай арһа гүрэндэ худалдахаар түсэблэнэ. Энэнь үнгэрөөшэ табан жэлэйхиһээ 30 мянгаар үлүү болоно.

П. ШАМРАЕВ, ТАСС-ай корр.

Элистэ.

БАЙГААЛИ ХАМГААЛХА ЗОРИЛГООР

Манай орон дотор үйлэдбэрилэгдэдэг бүхы саарһанай, картоной дүрбэнэй нэгэ хубиһаа үлүүнь Карелиин предприятинуудта абтадаг юм. Тиимэһээ автономито республикын целлюлозо-саарһанай предприятинуудта байгаали хамгаалха асуудалда тон ехэ анхарал хандуулагдажа, предприяти бүхэндэ тусхай таһагууд байгуулагдаба.

Саарһа үйлэдбэрилэн гаргахын тула гол түлэб модоной зомгооһон хэрэглэгдэдэг гээшэ. Зомгооһыень сэбэрлэхын тула тон ехэ уһан хэрэгтэй болодог. Тэрэнэй үлэгдэл байгаалида ехэ хохидол ушаруулжа болохо юм. Энэ үйлэдбэриин орёо технологиие нарин нягтаар хинэн шалгажа байхын тула предприяти бүхэндэ уһа сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүд баригдаба. Шэнээр эмхидхэгдэһэн таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд дурсагдаһан түхеэрэлгэнүүдтэ ажаллаха болоно.

Н. МИЛОВ, ТАСС-ай корр.

Петрозаводск.

АРАДАЙ ЕҺО ГУРИМЫЕ ШЭНЖЭЛЭН

Арадай гар урлалай искусствын урданай ёһо гуримые Дагестанай багшанарай институтда шэнжэлэн үзэжэ байна. Тус институдай уран һайханай — графическа факультедтэ тусхай факультатив эмхидхэгдээд, 150 студент һуралсана. Тэдэнэр республикын холын аулнуудта ошожо, арадай гар урлалай искусстватай танилсадаг, нэһатайшуултай хөөрэлдэдэг байха юм.

Тиигэхэ зуураа залуу үетэн республикынгаа алташа дархашуулай, хибэс нэхэгшэдэй, модо һиилэгшэдэй ажалтай танилсажа, тэдэнэй баян дүй дүршэлыень халан абана. Багшанарай институдта өөһэдын мастернууд ургаж гараа. Тэдэнэр мүнгөөр, яһаар гоёлтонуудые хэнэ, хибэс нэхэнэ, арадай хубсаһанай гоёлгонуудые оёно. Республикын арадай урданай гар урлалай искусство тухай ном студентнер хэблэлдэ бэлдэбэ.

В. РАТЕНКОВ, ТАСС-ай корр.

Махачкала.

Поэт Габдулла ТУКАЙН түрэhөөр 90 жэлэй ойдо

ТАТАР АРАДАЙ ДУУШАН

Пролетар агуу уран зохёолшо А. М. Горький XIX зуун жэлэй ородой искусствын үндэhэ hуурине Александр Сергеевич Пушкин табяа гэжэ тэмдэглээ hэн. Иимэ жэшээнүүд ондоо литературануудта олон. Жэшээлхэдэ, Шандро Петефи—венгер литературада, Тарас Шевченко — украин литературада, Абай Кунанбаев казах литература айхабтар ехэ хубилалтануудые хээ. Харин татар уран зохёол хадаа Габдулла Тукайн hүүлээр лэ шэнэ хүгжэлтэеэ абаа.

Габдулла Тукай 1886 оной апрелиин 26-да Казанiин губернидэ түрөө hэн. Багадаа үншэржэ зобоо, туляа. Балшар наhатай ябахаhаа хойшо арадай аман зохёол, дуунуудта дуратай хүбүүн шүлэгүүдые, рассказ, повесть, фельетон болон онтохонуудые бэшэжэ эхилээ hэн. Зургаа-долоон жэлэй туршада Г. Тукай арадайнгаа дуратай поэт боложо шадаа hэн. Тэрэнэй шүлэгүүдэй нилээд олониинь дуунууд болоо. Эрхэ сүлөө, зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ уряалhан зохёолнуудынь татар литературын шэнэ хүгжэлтын эхи татаа hэн.

1905 оной хубисхал Габдулла Тукайе ехэ поэт болгоо. Түрэл арадайнгаа хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ бодоhон дуушанай зохёолнууд шэнэ үетэнэй тугынь болон хангинаа.

Габдулла Тукай оройдоол 27 наhатайдаа наhа бараа. Тэрэнэй нэрэ мүнхэрэнхэй. Тосхонуудта, районуудта, нефтянигуудай хотонуудай үйлсэнүүдтэ тэрэнэй нэрэ мүнөө үгтэнхэй. Тэрэн тухай поэмэ, драма, роман, симфонинууд бэшэгдэнхэй.

Габдулла Тукайн хэдэн шүлэгые мүнөө уншагшадай анхаралда табинабди.

Габдулла ТУКАЙ

МИНИИ ОДОН

Угаа шэрүүншье hаа, энэ дэлхэй бидэнине айлганагүй.
Уйлахын орондо би энеэнэб гунхажа доошоо харангүй.

Ажабайдални hүнидэл харанхы, нара, hарашье хүлеэнэгүйб.
Аглаг тэнгэридэ ододой харагдаhанда баяртайб аргагүй.

Зүүндэл хурса hабарые ээм дээрээ мэдэрнэб,
Зүрхэн соохи одыем дайсан унтараагаагүй—мэдэнэб.

Үгы даа, үгы, минии одон мүхэнгүйгөөр носохо,
Үдхэн мананда төөригшэдтэ харгы олгохо.

Ээрхэг дайсад үдэр, hүнигүй шуухираг—энеэхэб.
Энэ наhанhаа ошоходоо, өөрын мүр үлөөхэб.

Найдал, баяр, уйдхар сэдьхэл соомни хүлгэнэ.
Нангин минии одон харгы заажа гэрэлтэнэ.
1909 он.

ПУШКИНДА

Зүрхэ сэдьхэлээрэ шамтай адлибди, Пушкин,
Замбуулинда ганса, hажаахын аргагүй поэт!

Хүдэлгөө дуунишни модо, шулууешье эжэ эхигүй.
Хүлгэhэн бодолоо бэлэглэхэ — поэдэй хуби бэшэ гү?

Бэлигэйш засагта абтаад, хүхнигүй ябажа шаданагүйб.
Бэлиг гээшэ бурханhаа үгтэдэг юм яахын аргагүй.

Дэлхэйн газар уhые наранай гэрэлтүүлдэг шэнгеэр
Дэлгэр дуунишни минии сэдьхэл бодол гингүүлээ.

Сэсэн номуудыеш үзэжэ, хүсэтэ булагhаань ундалааб.
Сэсэрлиг соонь орожо, үрэ жэмэсыень амталааб.

Гансааран тэндэ ябахадаа, модон бүхэндэ дохёоб.
Гургалдай шубуунай гурган жэргэхые шагнан зогсооб.

Галта наранайш элшэ ороо сэдьхэл соом,
Гарай бэшэ, уран хүшөө шамда бодхоогдоо.

Шүлэг, туужануудшни намайе уряалан дуудана.
Шүтэл шажанайш ондоодо hаатангүй, дууланаб.

Зүрхэ сэдьхэлээр адлибди, зүгөөр шадалнай ондоо.
Зали хүсэншни заатагүй намда хэрэгтэйл одоо!
1906 он.

ТҮРЭЛ НЮТАГ

Хүтэл добо дээрэ тосхомнай элихэн.
Хүйтэн уhатай булаг холо бэшэхэн.
Эндэ лаhан гоёб! Уhаниипьшье амтатай.
Эльгэ зүрхөөрөө нэгэнби, нютаг, шамтай.

Эндэ одом носоо, эхэhээ унааб,
Эгээл түрүүн Коранhаа тарни уншааб,
Мэдэлшэнэй үгэ эндэ гайхан шагнааб,
Минии хуби заяан хүшэр лэ байгаа.

Балшар наhанай үйлэ ушар hанан.
Баhал энээгүүр ябахада, ямар hоним!
Анзаhанай хойноhоо ахаяа дахадаг сагни
Аблиандал замхан, үнгэрэн ошоо наhамни

Олые харахаб, ажабайдал ута үшөө.
Олон харгыгаар минии морин бүншөө.
Түгэншэлжэ зобоо гүб, али хаанаш ябана гүб —
Түрэл нютагни зүрхэн соohоом гаранагүй.

Г. ДАШАБЫЛОВ оршуулба.

„БУРЯАД ОРОН-76" ФОТО-КОНКУРС

УЛААН-УДЭ ХАБАРАЙ САГТА.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

hУРАЛСАЛАЙ ЭКСКУРСИНУУД

Соёлой институтда манай Эхэ ороной олон яhатанай түлөөлэгшэнэр hурадаг юм. Аха дүү Монголой Арадай Республикаhаа, Яхадай, Тувын АССР-нүүдhээ, Агын округhоо, бусад нютагуудhаа ерэhэн хүбүүд, басагад дуратай мэргэжэлээ шудална.

Тиимэhээ ондоо нютагуудhаа ерэhэн залуушуулые Буряад ороной түүхэтэй, соёл культуратай танилсуулхын, мүн тэдэнниие ород хэлэндэ hургахын тула үе-үе болоод лэ hуралсалай зорилготой элдэб экскурсинуудые эмхидхэдэг байна. Жэшээнь, 1971 ондо Монголой оронhоо hурадаг студентнэр Байгал далай ошоо hэн. Хойто жэлынь Хяагта хото ошожо, монгол арадай вождь Сүхэ Баатарай нюусаар байhан гэрые hонирхон хараhан байна, Тиихэдэ Москва, Ленинград, Братск аяншалжа, эдэ хотонуудай түүхэтэй танилсаhан, hонирхолтой газарнуудаарнь ябаhан байна.

Бүри hаяхан институтдай I, II курснуудай студентнэр Новоселенгинск ошожо, декабристнуудай музейтэй танилсаба, тэндэ бодхоогдоhон хүшөө хараба.

Студентнэрэй экскурси болон аяншалгануудые ород хэлэнэй багша Ольга Никитична Константинова эмхидхэн хүтэлбэринэ. Ольга Никитична наhатайшаг болоо ябабашье, студентнэрэй экскурсинуудые эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

— Холын газарhаа манай институтда hурахаяа ерэhэн студентнэрые Буряад оронтойгоо танилсуулхаhаа гадна, hуралсалай зорилго дүүргэнэбди, — гэжэ нүхэр Константинова хөөрэнэ. — Юуб гэбэл, тэдэнние ород хэлэндэ дадхаажа, hайнаар hургаха, хэлыень бүри баян болгохо зорилго гээшэ. Бусажа ерээд, студентнэр хараhан үзэhэн тухайгаа бэшэдэг, хөөрэдэг юм.

Манай корр.

Хилын саанаhаа

телефон телеграф радио

ПРАГА

ГАЙХАМШАГ ҮЕ

ТАСС

КПСС-эй XXV съезд дэлхэйн социализмые хүгжөөлгэдэ, социальна дэбжэлтын, үнэн зүб ябадалай, бата эб найрамдалай түлөө хүн түрэлтэнэй тэмсэлдэ гайхамшагта үе боложо, түүхэдэ орохо байна гээд «Руде право» газетэ бэшэнэ.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын болон гадаадын политикын талаар партиин бэелүүлхэ ээлжээтэ зорилгонууд» гэhэн элидхэл дотор социализмын ба капитализмын хоорондохи хүсэнүүдэй тэнсүүридэ али бүхы талаhаань марксистско-ленинскэ шэнжэлэл хэгдэhэн байна гээд газетэ тэмдэглэнэ. Элидхэл дотор бодото баримтануудта научна гүнзэгы шэнжэлэл хэhэнэй үндэhөөр капитализмhаа дэлхэйн социализмын булюу байhые элирүүлбэ.

Социализмын хараа бодолые бэхижүүлгэ, капиталис оронуудта хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе үргэдхэлгэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүд хадаа бүхэдэлхэйн революционно хүгжэлтын гол шэглэлнүүд болоно.

Пролетариат буржуазитай хамтаран нэгэдэжэ, социалис революциие илалтада хүргэжэ шадахагүй байна гээд статья соо хэлэгдэнэ. Энэ асуудалаар марксизм-ленинизмын классигууд хэлбэришэгүй юм.

Марксизм - ленинизмын суртал бодолой барагдашагүй баялигта, революционно тэмсэлэй дүй дүршэлдэ түшэглэн, дэлхэй дээрэхи социалис революциин мүнөөнэй хүгжэлтэдэ харюусаhан гол ёhонуудаар түрүү үзэлтэй коммунис бэшэ партинуудтай политическэ харилсаа холбоо тогтоохо тухай асуудалые Л. И. Брежнев хүгжөөhэн байна. Дэлхэйн социализм хадаа сүлөөтэ ба бэеэ дааhан байдалайнгаа түлөө тэмсэл хэжэ байhан арадуудта түшэг түлгууринь болоно гээд «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ. Дэлхэйн социализмын хүсэн империализмда эсэргүү хүдэлөөе үргэдхэхэ, социальна революциин амжалта хангаха үргэн ехэ арга нээнэ.

ЛИССАБОН

Португали: hунгалтын даб дээрэхи дүнгүүд

ТАСС

Зүүнэй үзэлтэй демократическа хүсэнүүд нилээд ехэ амжалта туйлаа гэжэ Португалиин Республикын суглаан hунгаhан hунгалтын даб дээрэхи дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ. hүүлэй баримта мэдээнүүдэй ёhoор, hунгагшадай 35,2 процентээр дэмжэгдэhэн социалис парти нэгэдэхи hуури эзэлжэ ябана. hунгагшадай 15 процентнь Коммунис партиhaa дэбжүүлэгдэhэн кандидадуудай түлөө дуугаа үгөө. Ороной урда хубида, илангаяа Бежа, Эвора, Сетубал хотонуудта коммунистнууд ехэ амжалта туйлаба. Эндэ Компарти олонхиин дуу абаа.

Хархис партинууд — арадай-демократическа парти ба социал-демократическа центр—тус тустаа hунгагшадай 23,9, мүн 15,3 процент дуу абаhан байна.

ПКП-гэй Генеральна секретарь А. Куньял Португалиин радиогоор үгэ хэлэхэдээ, hунгалтын даб дээрэхи дүнгүүд зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдтэ таарамжатай байна гэжэ мэдүүлээ. Португалиин хархис хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн, зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө дуугаа үгэhэн байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Парламентда зүүнэй үзэлтэй хүсэн диилэнхи hуури эзэлхэ аргын бии байhые даб дээрэхи дүнгүүд харуулна гэжэ тэрэ нэмээ.

hунгалтын дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханангi байhанаа Португалиин президент Кошта Гомеш мэдүүлбэ. Португалиин арад зон граждан дайнай hүжэрхые хүсэнэгүй гэжэ hунгалтын дүнгүүд харуулба.

ХАНОЙ

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

ТАСС

Апрелиин 25-да үнгэргэгдэhэн hунгалта парти ба арадай бата нэгэдэлтэй, амгалан тайбан, бэеэ дааhан ба национальна нэгэдэлэй оршон байдалда социализм байгуулха гэhэн ажалшадай халуун эрмэлзэлтэй байhанай гэршэ боложо, Вьетнамай ба Вьетнамай революциин түүхэдэ орохо байна.

Ниитэ нэгэн Вьетнамай Национальна суглаанай депутадта кандидадуудые hунгаhан hунгалта ехэ эдэбхиин оршон байдалда үнгэрбэ.

Апрелиин 25-най hунгалта вьетнам арадай ажабайдалда айхабтар ехэ үдэр болохо юм гээд Вьетнамай Ажалшадай партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан тэмдэглээ. Бэеэ дааhан байдалай ба национальна нэгэдэлэй оршондо бүхы Вьетнам социализм тээшэ дабшажа ябана.

ФРИТАУН

РЕСПУБЛИКЫН БАЯРТА ОЙ

ТАСС

Африка түбиин баруун хубидахи оронойнгоо бэеэ дааhан байдалтай болоhоор 15 жэлэй ойе Сьерра Леонегэй арад зон апрелиин 27-до тэмдэглэбэ.

Байгаалиин асари ехэ баялигуудтай орониеь дарлан мүлжэжэ байhан Англиин колонизаторнуудай эзэрхэлгэ доро Сьерра Леоне 150 гаран жэл соо байhан юм.

1971 ондо республикын бүрин бэеэ дааhан байдалтай болгогдожо соносхогдотор Сьерра Леонегэй правительство гадаадын фирмэнүүдэй ажал ябуулгые хизаарлаха, гүрэнэйнгөө сектор үргэдхэн бэхижүүлхэ талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые бэелүүлhэн байгаа.

Социальна үнэн зүб байдалда үндэhэлhэн шэнэ общество байгуулха гээшэ манай хүсэлэл оролдолгонуудай гол зорилго болоно гээд республикын президент Сиака Стивенс тэмдэглэбэ.

Бэеэ дааhан байдалай гадаадын политическэ хараа шэглэл бэелүүлхэдээ, республика тэрэнэй бэеэ дааhан байдалые хүндэлдэг бүхы гүрэнүүдтэй харилсаа холбоо тогтооhон байна.

ЛОНДОН

Бэрхэшээл түбэгүүд ушарна

ТАСС

Мүнгэнэй үнын уналгые зайсуулжа шадаагүй hаа, ажалшадай байдал hайжаруулжа бирахагүй байнабди гэжэ Англиин премьер-министр Дж. Каллагэн Англиин хүн зондо хандаба. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Блэкпул хотодо болоhон конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай салин хүлhэ дээшэлүүлхэ хэрэгые эрид хизаарлахые хараалhан правительствын түсэб зүбшөөхыень Дж. Каллагэн профсоюзуудые уряалба. Энэ түсэбэй ёhoop, 1976 ондо Англиин хүн зоной байдал hайжаруулагдахагүй байна гэжэ премьер-министр сэхэ рууль мэдэрээ.

Энэнь хадаа правительствын тус түсэбые буруушаадаг профсоюзуудые хашахэ, харшалха гэhэн ээлжээтэ hэдэлгэ болоно гэжэ нютагай шэнжэлэгшэд сэгнэнэ. Правительствын түлөөлэгшэдэй ба тред-юнионуудай Британиин конгрессэй хоорондохи хөөрэлдөөнүүд таhалдуулагдаа. Ушарынь юуб гэхэдэ, хоёр тала үгээ ойлголсожо шадаагүй бшуу. Хөөрэлдөөнүүд апрелиин 27-до hэргээгдэхээр хүлеэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

БҮДҮҮЛИГЭЭР ХАМААРАЛСАНА

ТАСС

Баруун Европын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай зонхилхы тушаалтадай убайгүй бүдүүлигээр хамааралсалгануудhaa уламжалан, Холбоото Штадуудай ба Баруун Европын хоорондохи харилсаанай хёмороотой боложо байhандань, американ олониитэ hанаагаа зобоно. Правительствануудтань орохо ёhотой бусад оронуудай түлөө шиидхэхэ эрхэ Холбоото Штадууд өөhэдтөө абахые оролдоно гэжэ американ элшэн сайдуудай Лондондо болоhон зүблөөн дээрэ гүрэнэй секретарь Г. Киссинджерэй хэhэн нюуса элидхэл. Америкын гүрэнэй бусад ажал ябуулагшадай нюусагүйгөөр хэлэhэн үгэнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ. «Баруунай оронуудай правительствануудта коммунистнуудые хабаадуулхагүйн тула Холбоото Штадууд бүхы юумэ хэхэ юм гэжэ Киссинджер hүүлшынхеэ Европоор ябахадаа, нүхэдөө hэргылhэн байха юм».

«Италиин правительствада коммунистнуудые хабаадуулхагүйе оролдон, Вашингтон бүхы арга хургаяа гаргана» гэжэ «Крисчен сайенс монитор» газетэ Америкын гүрэнэй ажал ябуулагшадай иимэрхүү мэдүүлгэнүүдые тодорхойлон бэшэнэ. Гансал үгэ хүүрээрээ занаад үнгэрнэ бэшэ, Холбоото Штадууд нюусаар хэдэн миллион доллар Италида эльгээжэ, парламентын hунгалтын үедэ илалта туйлахадань христианска демокрадуудта туhалhан байна гээд хэблэл hануулна.

«1975 оной декабрь hарада Италидахи коммунис үзэл бодолдо зүрюу харша партинуудта, ажал ябуулагшадта 46 миллион долларой мүнгэ үгэhэн байна» гэжэ «Вашингтон пост» мэдээсэнэ.

Баруун Европын гүрэнүүдэй дотоодын политическэ байдалда Холбоото Штадуудай убайгүй бүдүүлигээр хамааралсалга Хельсинкидэ баталан абтаhан түгэсхэлэй актын үндэhөөр, ООН-ой Уставай ёhoop США-гай абаhан уялгануудта яашье таарахагүй байна.

«Орон доторойнгоо асуудалые нигэжэ, тиигэжэ байгаад шиидхэгты гэжэ ондоо хүнүүдэй зарлиг уншалгань ямаршье орондо hайшаагдахагүй», — гэжэ Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ.

Баруун Европын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Вашингтоной хамааралсажа байhые Холбоото Штадуудай элитэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагшад буруушаана. Түүхын хүгжэлтые тэхэрюулхэ гэhэн Вашингтоной hэдэлгэнүүд буруу hүрэхэ байна гэжэ гүрэнэй секретариин урдын орлогшо байhан Дж. Болл мэдүүлээ.

Футбол

МҮНӨӨДЭРhӨӨ ЭХИЛБЭ

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнууд мүнөөдэрhөө гэхэ гү, али апрелиин 28-hаа байгша онойнгоо түрүүшын уулзалга эхилбэ. Манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд энэ үдэр түрүүшынгээ наада Братскын «Энергия» командын стадион дээрэ үнгэргэхэ юм. Удаадахи уулзалгануудаа Ангарск, Красноярск хотонуудай стадионууд дээрэ майн 2-ой, 6-най үдэрнүүдтэ үнгэргэхөөр хараалагдаба. Эдэ уулзалгануудай hүүлээр «Сэлэнгэ» командын футболистнууд дүрбэн наада Улаан-Үдын авиационно заводой стадион дээрэ үнгэргэхэ юм. Майн 12-то эхилхэ наадаанда Хабаровскын СКА клубай футболистнууд ерэхээр хүлеэгдэнэ.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд дулаан уларилтай Ленинабад хотодо хабарай hорилго үнгэргэhэн байна. Тэндэ hорилго hуралсал, хүмүүжэл үнгэргэжэ байхадаа, нүхэр ёhоной юhэн наадаанда хабаадалсаба. Тиихэдээ наймандань шүүжэ, нэгэнтэйнь тэнсэжэ гараhан байха юм. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ зонын чемпион болоhон Нижнин-Тагилай «Уралец» командатай гурба удаа наадахадаа, гурбуулантань шүүжэ гараhан байба. Мүн Павлодарай «Трактор», Ленинабадай «Ходжет» (урдандаа «Памир» байhан) командануудтай хоёр хоёр уулзалга үнгэргэhэн байна.

«Сэлэнгын» футболистнууд гэртээ ерээд байхадаа республикын үнгэрэгшэ жэлэй чемпион ЛВРЗ-гэй спортын клубай «Локомотив» командатай нүхэр ёhоной уулзалга үнгэргэхэдөө, тэдэнэй 4:0 тоотойгоор шүүгээ. Эндэ добтологшод Виктор Пугач (энэ добтологшо дахинаа бусажа ерэhэн) хоёр, урдандаа транспортын «Локомотивта» наадаhан Сергей Тутаев, энэ жэлдэ түрүүшынхеэ «Сэлэнгэ» командада абтаhан Альберт Эдуардов гэгшэд нэжээд бүмбэгэ сохижо оруулhан байна.

Командын ахалагша тренерээр СССР-эй спортын мастер Борис Михайлович Абрамов, тренернүүдээр Александр Мерзляков, Анатолии Чикачев, командын начальнигаар Андрей Жамьяндабаев гэгшэд баталагданхай. «Сэлэнгэ» командын ахалагша тренер боложо ерэhэн Борис Абрамов урдандаа Москвагай «Локомотив» командада наадаhан юм. Тиихэдэ 1957 ондо гус командын футболистнууд СССР-эй кубогта түрүүшынхеэ хүртэhэн байгаа.

Манай командын нэрэ солые Титов, Кизеев, Русяев, Шутько, Плюснин, аха дүү Кокоринтон, В. Михнов, Пастухов, Чупров, Тутаев, Заиграев, Жанаев, Пугач, Эдуардов болон бусад хамгаалха юм.

Манай корр.

ХЭНИИНЬ ЧЕМПИОН БОЛОГШО ААБ?

Республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа наадаанай ээлжээтэ уулзалганууд болоо. Энэ үдэр сагаанаар наадаhан шатаршад урагшагүйдөө. Тиин Агафонов Мельниковтэй, Дмитриев Галдановтай тэнсэбэ. Жэшээнь, наадаанда түрүүлжэ ябаhан Дмитриев Галдановай нэгэ тэмээе абажа булюу байдалтай болоод ябатараа, гэндэжэ тэнсэшоо. Юуб гэхэдэ, Галдановынь нүхэрэйнгөө поёндо хэдэн удаа шаа хэжэ гараа бшуу.

hурагша Намжилов энэ үдэр мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhан Мункоевые шүүжэ, шухала очко өөртөө бэшүүлбэ. Залкинд Хангаловые, Маншеев Шагжиевые, Назимов Красновые, Митыпов Самаринние шүүhэн байна. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багша Игорь Брылев хэдэн удаа наадандаа ерээгүй байжа, саашадаа наадаха эрхэhээ хаhагдаба.

Арба нэгэдэхи уулзалга. Мүрысөөнэй таблицада түрүүлжэ ябаhан Намжилов Дмитриев хоёрой наадан олоной анхарал татаа. Дүршэлтэй шатаршан Дмитриев hайн ябадалнуудые хэжэ байгаад наадахадаа, hурагша Намжиловые шүүжэ гараа. Митыповтэй наадаhан Мункоев рокирозко хэнгүй наадажа hуухаар, нүхэрэйнгөө шанга добтолгодо ерсходоо, шүүгдээб гэхэ баатай болоо. Галданов Ганзолевскиие, Мельников Хангаловые, Маншеев Красновые, Агафонов Назимовые шүүhэн. Залкинд Самаринтай тэнсэhэн байна.

Дмитриевтэй ээлжээтэ уулзалгаа үнгэргэhэн Митыпов ухаамгай бэрхээр наадажа, тэнсэбэ. Намжилов Ганзолевскиие, Галданов Шагжиевые, Агафонов Маншеевые, Залкинд Мункоевые, Мельников Назимовые, Самарин Хангаловые шүүбэ.

hүүлшын уулзалгануудай урда тээ Дмитриев—9,5, Намжилов — 3,5, Агафонов — 7,5, Митыпов, Залкинд гэгшэд 6,5 очкотой болонхой. Мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhан Дмитриев бэрхэ шатаршад Залкинд, Самарин, Мункоев гэгшэдтэй наадаха юм. Мүнөөдөө Дмитриев Намжилов хоёрой хэнэйнь чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэнь мэдэгдээгүй.

В. МАМЫЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Гэр байрын комитедүүд» — түрүү бэшэг. «Майн hайндэрэй хүндэлэлдэ» — суглуулбари. «Газар hайжаруулха габшагай хоёр hара» — суглуулбари. КПСС-эй ЦК, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Соведhээ.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Урмашуулга тухай бодомжолго» — Э. Сосновскаягай статья. Түрэл орон доторнай. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Гурбадахи хуудаhанда. «Шүүмжэлэл ба библиографи» — П. Натаевай статья. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Спортын hонинууд. Нютаг нютагай hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.45—«Карусель»—үхибүүдтэ зорюулагдаhан шүлэгүүд. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10—«Гулабхаанууд, ниидыт!» Белоруссиин профсоюзуудай соёлой ордоной «Ровесник» гэжэ хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 12.40—«Үхибүүдтэ — фильм». «Охотник за браконьерами» (үнгэтэ). 14.00—И. Штраусай зохёолнуудhaa концерт (үнгэтэ). 14.45—«Мүнөөнэй эрдэм наука». 15.15—«Хара далайн долгинууд» (3-дахи сери). 16.20—Забhарлалга. 16.30—«Социалис ажаhуудал ба арадай баян бардам байдал». Нэгэдэхи дамжуулга (үнгэтэ). 17.20—ЦТ, ВР-эй ород арадай академическэ оркестрэй концерт (үнгэтэ). 18.00—«Время». 18.30—«А. Огнивцев дуулана»—хүгжэмтэ фильм (үнгэтэ). 19.35—«Фианит тухай домог»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.55—«Мал ажал — габшагай ажал» 20.25—Телевизионно hонин. 20.45—«Хүн ба хуули» (апрелиин 23-най дамжуулгын дабталга).

«Орбита». 21.25—ЦТ, ВР-эй ород арадай академическэ оркестрэй концерт (үнгэтэ). 22.05—«Социалис ажаhуудал ба арадай баян бардам байдал». Нэгэдэхи дамжуулга. 22.55—«Хара далайн долгинууд» (3-дахи сери). 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.50—«Молодая проза Сибири». 19.35—«Политика тухай хөөрэлдөөн» (буряадаар). 19.55—«Хара далайн долгинууд» (3-дахи сери). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15—Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 21.25 — «США-гай 200 жэлэй ойдо» (буряадаар).

САГАЙ УЛАРИЛ

Үүлэнэй байдал хубилан байха, зарим нютагуудаар шииг нойто орохоор хүлеэгдэнэ. Баруун-хойноhоо секундын 10—15 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Прибайкалиин болон хойто аймагуудаар hүниндөө 7—12, Улаан-Үдэдэ 0 градус хүйтэн, үдэртөө 8—10 градус дулаан болохо.

Апрелиин 29—30: үүлэнэй байдал хубилан байха, зарим газарта бага зэргэ бороо орожо болохо. Баруун зүгhөө секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Хойто аймагуудта hүниндөө 5—10 градус хүйтэн, үдэртөө 7—12 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Мүн Прибайкалиин аймагта үдэртөө 3—8 градус дулаан байха.

Манай адрес, телефо[ны]

Индекс: 670000. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Т... редактора—2-54-54, приёмная—2-54-93, зам... 2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секрета... секретариат—2-66-76, отделы: партийной ... сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, ... агитации — 2-56-32, промышленности и строит... 2-61-35, советского строительства и быта—2-... туры и школ— 2-60-21, писем и селькоров — ... информации — 2-34-05, общественная ... 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректор... 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.